Pretul cununii
Povestea unei martire anabaptiste
Claudia Esh
Publicată în original în limba engleză cu titlul
The Cost of the Crown
© Mai 2007 Carlisle Press
2673 Twp. Rd.421
Sugarcreek, OH 44681 U.S.A.
Toate drepturile rezervate.
Tradusă şi tipărită în limba română cu permisiune.
© Decembrie 2010 Christian Aid Miniştries
Toate drepturile în limba română aparţin organizaţiei Christian Aid
Ministries. Nicio parte din cartea *Preţul cununii* nu poate fi reprodusă sau transmisă în niciun fel, fără aprobarea în scris a organizaţiei
Christian Aid Ministries.
Dedicaţie
Această carte este dedicată tuturor eroilor credinţei creştine adevărate, care au păstrat adevărul de-a lungul vremurilor, şi tuturor tinerilor creştini de astăzi care s-au dedicat lui Dumnezeu şi lucrării Domnului Iisus Hristos, împăratul nostru.
O moştenire plăcută mi-a căzut la sorţ, o frumoasă moşie mi-a fost dată. Eu binecuvântez pe Domnul. Psalmul 16:6 – 7
Tehnoredactarea computerizată: *Gicu Cotlet* Traducerea: *Cristina Pricop* Coperta: *Lisa Strubhar*
ISBN-978 – 1 – 936208 – 47 – O Ediţia I – Septembrie 2011
III
Moştenirea Noastră
Să nu uitaţi ce-aţi moştenit, Creştinilor de-acum, Căci mulţi au plâns şi s-au luptat Mergând pe-acest greu drum. Ei au iubit şi au murit Pentru Hristos Iisus Cărarea noastră-au netezit, La cer ei ne-au condus smerit.
În zilele romane vechi Apostoli-au vestit Iubirea mare tuturor, La toţi ce-au întâlnit. Au spus de jertfa lui Iisus şi

frica nu i-a-nvins, Făclia ce-o purtăm azi noi Puternic au aprins.

Prin negrii ani 'nainte-au mers
Chiar de erau slăbiți.
Biserica lupta din greu
Cu toți cei răzvrătiți.
În planul Lui s-au încrezut.
Ştiind iubirea Sa;
Iadul n-a fost triumfător
Căci Domnul îi păzea.

IV

Reforma când amenința şi mulți vedeau ce-i drept şi-n Europa se lupta Ce-i rău cu ce-i corect, Mulți şi prin sabie şi foc Pe Iisus îl urmau şi chiar în fața morții reci Pe Domnul nu-L negau.

Crucea şi steagul Mielului Prin ani au triumfal şi ceea ce avem a fost cu lacrimi semănat. Deci nu uitați ce-ați moştenit Voi, servii Celui Sfânt, Pentru comorile ce-avem Mulți alții au murit!

Claudia Esh, 9 Iulie 2006 (tradusă de Eugenia Muntean)

V

Introducere

Îmi amintesc cum în fragedă copilărie stăteam lângă fotoliul tatălui, ascultând istorisiri despre înaintaşii noştri anabaptişti. Una dintre primele cărți pe care tatăl mi le-a arătat după ce am învățat să citesc a fost *Oglinda martirilor,* şi astfel am început să citesc singură acele întâmplări. Le sunt recunoscătoare părinților mei pentru că şi-au făcut timp să-mi povestească despre strămoşii noştri care au suferit datorită credinței neclintite în Cuvântul lui Dumnezeu.

Margriete, Grietje, familiile lor şi majoritatea personajelor principale sunt fictive, dar multe dintre incidentele relatate sunt reale, preluate din *Oglinda martirilor* şi alte cărți. Toate întâmplările despre martirizarea anabaptiştilor olandezi, la care au participat sau despre care au auzit cele două fete, sunt cazuri reale.

Rugăciunea mea este ca această carte să ne reamintească de sângele martirilor care au plătit pentru comorile moştenirii noastre, şi să ne motiveze să mergem înainte şi să practicăm doctrinele sfinte pentru care ei au murit. Dumnezeu să ne ajute să fim o generație care rămâne credincioasă adevărului în zilele de astăzi, la fel cum înaintaşii noştri anabaptişti au fost în zilele lor.

VI
VII
Cuprins întrebări şi frământări …1
Decizia de la piață …5
O întâlnire ilegală …9
Ce să fac?…17
„Cuvântul Său are putere…" …22
Lumânarea topită…29
Rugurile din Enkhiuzen …36
Urmărit de amintiri…40
Verena şi scrisoarea…44
Trădătorul din Dokkum…47
Deznădejde şi speranță…52

Sabia pe care a adus-o Hristos ...58
Procesul...63
Evadare?...68
Cununa vieții...72
O casă, un om, o întâmplare ...*76*
Fugind înspre Sud...80
Scrisoarea unui martir, o rugăminte înainte de Moarte ...83
Dar nu deznădăjduiți ...88
La brutărie ...93
O duminică îngrozitoare...98
Căci Dumnezeu este izbăvirea mea!...102
Acasă!...108
Scrisoarea...113
Paradisul promis ...118
VIII
IX

Întrebări şi frământări

Era o seară liniştită în orăşelul Dokkum, din Friesland. Soarele apunea într-o splendoare nemaipomenită, colorând cerul în nuanțe de roz şi galben scânteietor. Câțiva pescăruşi zburau purtați de vânt, iar florile de câmp, viu colorate, se legănau uşor, ca răspuns la adierea lină a vântului. Această seară liniştită nu dezvăluia prea mult din furia ce se dezlănțuia în Olanda. Era în anul 1541, când Reforma cuprindea Europa. Oamenii instruiți începuseră să se împotrivească bisericii catolice, iar puterea Romei asupra continentului începea să se fărâmițeze. Focul Reformei, care se aprinse în Germania, a cuprins repede Elveția, Austria, Anglia, Olanda, Spania şi Franța. Toate bisericile – catolică, luterană, calvinistă, anglicană, anabaptistă – luptau din dorința de a cuceri mințile şi inimile oamenilor simpli. Regiunile Europei se aflau sub dominația bisericilor separate de stat, care îi obligau pe enoriaşi să se alinieze cerințelor impuse de liderii bisericii.

Dar, la un moment dat, bărbați şi femei se ridicară împotriva bisericii reformate şi a bisericii romano-catolice, cât şi împotriva tradițiilor. Prin faptul că anabaptiştii au îndrăznit să sfideze legea şi obiceiurile, au făcut ca întreaga Europă să se dezlănțuie împotriva lor.

De după o casă bine îngrijită, se ivi o tânără, în vârstă de şaptesprezece ani, care ducea o găleată cu lapte proaspăt muls. Copleşită de splendoarea apusului de soare, se opri pe loc. Pe cap purta o bonetă albă, sub care îşi aranjase părul auriu, iar în ochii albaştri i se citea îngândurarea.

Rămase cu privirea ațintită asupra cerului, în timp ce gândurile îi zburară pe un tărâm interzis: anabaptiştii. Încă îi mai răsunau în minte numeroasele discuții despre aceşti oameni ciudați. Părerile celor din Dokkum oscilau de la o extremă la alta: unii îi urau, alții îi batjocoreau, dar cei mai mulți îi compătimeau. Şi tocmai când îşi dădea toate silințele să uite de aceste lucruri, ceva sau cineva le pomenea din nou, stârnind o adevărată furtună. Aşa se întâmplase şi

astăzi.

Ieşise puțin la plimbare, ca să se mai destindă, şi mergând pe drum, trecu din întâmplare pe lângă două femei, care vorbeau încet. Nu încetini pasul, dar călcând tiptil, auzi cuvântul „anabaptişti", urmat de o întrebare rostită în şoaptă, cu multă reținere: „Chiar crezi că s-ar putea să aibă dreptate?"

Întrebarea reprezenta esența frământărilor care o neliniştea. Iar acum, când se uita cum soarele coboară la orizont, întrebarea îi răsuna în minte: Chiar crezi?… *Chiar crezi… că s-ar putea să aibă dreptate?*

Dar chiar atunci, vocea unui copilaş străbătu văzduhul:

— Margriete! Fata se întoarse:

— Da, Janneken!

Copilaşul se opri în pragul uşii şi se uită:

— Margriete, unde eşti? Hai la masă!

Margriete hotărî să lase la o parte gândurile ei serioase şi se duse în casă. Camera era mobilată simplu, cu un şemineu mare în partea stângă cum intrai pe uşă. În fața şemineului era aşezată o masă lungă şi îngustă. Copiii se aşezară fiecare la locul lui în jurul mesei, şi-şi aplecară capetele pentru rugăciune.

Familia se bucura şi discuta despre evenimentele, care se petrecuseră peste zi, când, la un moment dat, tatăl spuse:

— S-a dus vestea în oraş… Apoi coborându-şi tonul vocii, continuă: Menno Simons va veni în zona noastră. Nu va sta prea mult, probabil că doar câteva zile – pentru a nu fi în primejdie. Va organiza o întâlnire sau două, poate că va boteza câteva persoane, iar după aceea va pleca, înainte ca vestea să ajungă la urechile autorităților.

Margriete îşi adună tot curajul şi-l întrebă:

— Tată, ce crezi despre anabaptişti? Tatăl îşi ridică puțin sprâncenele şi-i spuse:

— Fiica mea, sunt foarte multe grupuri care încearcă să se desprindă de Biserică. Cele mai multe se sting sau autoritățile reuşesc să le reducă la tăcere. Sunt cu ceva mai

buni anabaptiştii? Nu cred că Menno are dreptate. Cum ar putea? Nu înțeleg tot, dar…

Mama Margrietei făcu un semn cu subînțeles, şi-şi aruncă privirile asupra micuților, care erau ochi şi urechi la discuția lor. Brusc, conversația lor serioasă se încheie, iar copiii începură să vorbească de-ale lor. Dar, totuşi în aer plutea un mister apăsător.

Margriete se uita, dusă pe gânduri, la farfuria din fața ei, cugetând la cuvintele tatălui. Deodată tresări. *Tata a zis că anabaptiştii nu au dreptate,* îşi spuse ea încercând parcă să se convingă pe sine. *Ai încredere în el. Nu te mai frământa.* Tânăra a încercat toată seara să-şi ocupe mintea cu gânduri mai liniştitoare, vorbind despre orice altceva în afară de religiile contradictorii, care cuprinseseră întreg continentul.

Dar de îndată ce se cuibări sub pătură, o inundară din nou gândurile, care o tulburau. Îşi amintea tot ce auzise despre anabaptişti. *Par să aibă pace,* se gândi ea, *dar oare nu au convingeri eretice?* Ei nu-şi botează copiii, nu se roagă la sfinți… şi ce s-ar întâmpla cu Friesland dacă toți am refuza să luptăm?… *S-ar putea oare ca ei să aibă dreptate, iar noi nu? Cum aş putea şti?*

— Doamne, Te rog să-mi arăți care-i calea cea dreaptă, şopti ea din adâncul inimii.

Aceasta era prima rugăciune pe care Margriete o rostise din toată inima.

Capitolul *1*

Decizia de la piață

A doua zi dimineață, în timp ce Margriete spăla vasele, razele soarelui pătrundeau prin fereastra deschisă şi-i inundau fața. Nimeni nu mai pomenise nimic de discuția serioasă, pe care au avut-o cu o seară înainte, iar întrebările Margrietei, care nu primiseră niciun răspuns, reveneau tot mai insistent.

După ce termină treaba de dimineață, Margriete se pregăti să meargă la piață. Luă un coş, în care aşeză untul şi brânza proaspătă, şi apoi se încălță. Ajunsă la uşă, se întoarse să-şi

ia rămas bun de la mama.

— La revedere! îi spuse tânăra cu o față senină, mamei sale, care agăța lângă foc mirodenii la uscat.

— La revedere, Margriete!

Mama o aprecia foarte mult pe fiica ei cea mai mare, care o ajuta la responsabilitățile, pe care le implică o familie cu şapte copii.

— Paaa! răsună vocea micuțului Pieter ca un ecou. Margriete îi făcu din mână frățiorului ei de doi anişori şi ieşi pe uşă. Apoi, porni încet pe strada pavată cu pietre, ducând coşul în brațe. Păsările din copacii de pe marginea drumului ciripeau vesel, urându-i parcă, bun-venit dimineții. Rouă încă mai sclipea pe flori şi pe frunze. Cerul era senin, anunțând o zi însorită şi caldă.

Dar Margriete aproape că nici nu observă frumusețea naturii, care o înconjura. Era urmărită de gândurile, care o tulburau, iar mintea îi era departe. Ştia că înainte Menno Simons fusese preot în Pingjum. *De ce a renunțat la o viață de confort, o poziție respectabilă şi la o slujbă uşoară pentru a ajunge disprețuit, urmărit şi considerat un „predicator incult”? Când participăm la mesă, nu învățăm nimic despre Dumnezeu. Nici măcar nu avem voie să deținem o Biblie. Oare de ce? Ce nu-i în regulă cu Cuvântul lui Dumnezeu?*

Margriete încercă să se împotrivească gândurilor. Deseori se speriase de gândurile de îndoială, care încercau să pună stăpânire pe ea. Căută să se concentreze asupra ciripitului păsărelelor şi să privească la floricelele care se clătinau în bătaia vântului. În sfârşit, ajunse la piață unde trebuia să se gândească la alte lucruri.

Margriete era ocupată, încercând să-şi vândă marfa. Piața era aglomerată cu bărbați, femei şi copii: unii care îşi lăudau marfa, iar alții care încercau să se târguiască pentru a plăti cât mai puțin. Margriete vându foarte repede untul şi brânza, deoarece era renumită că aducea produse de calitate. Până la amiază terminase de vândut toată marfa. Acum era gata de plecare. Îşi luă coşul şi ieşi din piață bucuroasă că nu mai

trebuia să vândă, nici să cumpere nimic, şi timp de o săptămână nu va mai sta în îngrămădeala de acolo. Dar abia dacă merse trei metri, când auzi în spatele ei un strigăt. Se întoarse şi văzu fugind înspre ea o fată brunetă, cam de aceeaşi vârstă cu ea.

— Margriete, tu eşti?

— Grietje!

— Margriete, te-am căutat! spuse blând Grietje, după ce făcu o pauză. Am ceva de vorbit cu tine!

Felul cum fusese abordată o nelinişti pe Margriete. Grietje era întotdeauna lipsită de griji, vioaie şi cu zâmbetul pe buze. Dar de data asta ceva era diferit; zâmbetul ei era oarecum forțat şi se părea că ceva o apăsa.

Fetele merseră o bucată de drum în tăcere, după care Grietje, dregându-şi vocea, îşi aranja neliniştită o şuviță de păr sub bonetă.

— Margriete…

— Da!

Fără să-şi dea seama, Grietje începu să-şi răsucească degetele.

— Ce planuri ai pentru sâmbătă seara?

— Sâmbătă seara? Nu cred că voi face prea multe. De ce? Ochii îi scânteiau de curiozitate.

— Îâî… ți-ar plăcea să mergi cu mine undeva?

— Unde? Grietje privi în gol.

— Îâî… la o întâlnire a anabaptiştilor.

Margriete ridică sprâncenele, cum făcea de obicei, când ceva o lua prin surprindere.

— Grietje! Dar de ce? Unde? Zâmbetul lui Grietje dispăru cu totul.

— Am auzit că vor avea o întâlnire în pădure. Astăzi s-a vorbit în piață despre asta. Probabil ai auzit şi tu că Menno Simons va fi prin zonă…

Apoi adăugă foarte încet, aproape murmurând:

— Vreau să aflu de ce sunt atât de diferiți. Trebuie, Margriete! Dacă vom fi arestate – ceea ce nu cred – le vom

spune că nu suntem anabaptiste şi sigur nu ne vor face nimic. Vrei să vii cu mine? Te rog!

Margriete nu spuse nimic o vreme. Apoi se uită la prietena ei, şi în ochi i se putu citi nehotărârea.

— Grietje, dar ce vor spune părinții mei? Trebuie să le cer voie… Eşti sigură că e bine? Doar ştii c-am fost avertizate. E foarte periculos. Dar într-un fel parcă aş vrea să merg. Nu ştiu ce să fac – chiar nu ştiu. De unde ştii că ne vor lăsa şi pe noi să participăm?

Grietje se înroşi:

— Am mai fost!

Apoi, citind teama şi îngrijorarea din ochii Margrietei, spuse pe un ton liniştitor:

— Nu te îngrijora, Margriete! Nu am nicio intenție să devin anabaptistă. E mult prea riscant. Dar ce e rău în a participa la întâlnirile lor? Mulți oameni din zona noastră, de fapt, îi apreciază fără să li se alăture. Nici pe noi nu ne vor descoperi.

— Dar dacă ne vor descoperi!? Emoționată, Margriete îşi aranja şorțul.

— Nu vreau să te forțez dacă nu vrei. Dar ceva mă fascinează la ei – sunt fericiți, mai fericiți decât mine, chiar dacă bunurile, căminele şi viața lor sunt în pericol! Vreau să aflu de ce.

Margriete rămase pe gânduri, cu privirea ațintită la un petic de iarbă de lângă drum.

— Şi eu vreau, Grietje! Dacă părinții îmi dau voie, voi merge şi eu.

Qaptiolul

O ÎNTÂLNIRE ILEGALĂ

După ce ajunse acasă, Margriete deveni foarte tăcută, îi făcuse o promisiune lui Grietje şi sentimentele-i erau într-o învălmăşeală de nedescris. De mai multe ori i s-a întâmplat să regrete promisiunea pe care i-o făcuse, ca apoi să fie nespus de fericită că fusese de acord cu Grietje. La o adică, poate… poate că răspunsurile la întrebările ei stăteau

ascunse în această oportunitate.

Chiar dacă Margriete încerca din răsputeri să se comporte ca şi cum nu se întâmplase nimic, nu a putut ascunde de mama ei, faptul că avea o povară pe suflet. Mâncase foarte puțin, fusese mai tăcută decât de obicei, şi nu zâmbea deloc.

Mai târziu, mama o trase la o parte.

— Margriete, e ceva în neregulă? S-a întâmplat ceva la piață? o întrebă mama îngrijorată.

Margriete nu dădu niciun răspuns, dar se hotărî dinainte să-i spună mamei sale adevărul. După un timp, îi răspunse foarte încet:

— Grietje m-a rugat să merg cu ea la... la o întâlnire a anabaptiştilor. Sâmbătă seara.

— Ce-ai spus, Margriete? o întrebă mama surprinsă. Doar nu vrei să mergi şi tu a... acolo!? continuă ea dezaprobator.

Pentru prima dată Margriete îşi ridică privirea şi se uită la mama.

— Scumpa mea mamă, bineînțeles că nu voi merge dacă îmi interzici. Dar, mamă, am nevoie de răspunsuri la întrebările mele şi aceasta s-ar putea să fie calea...

Cu coada ochiului, Margriete observă o mişcare, şi ridicându-şi privirile îl zări pe tatăl ei stând în prag, fără să spună nimic. Îşi dădu repede seama că, foarte probabil, el auzise toată conversația. Plină de teamă, se uită la el sperând să-i poată citi gândurile. Niciodată până atunci, Margriete nu-l mai văzuse atât de abătut.

Timp de câteva momente nimeni nu spuse nimic. În cele din urmă, tatăl rupse tăcerea stânjenitoare:

— Margriete! spuse el pe un ton hotărât, strângând din buze. Şi eu am avut îndoieli cu privire la Sfânta Biserică Romană. Eşti tânără, dar nu îndeajuns de matură ca să fii protejată în totalitate de curentele contradictorii din aceste vremuri. Nu vreau să fii atrasă în direcția anabaptistă.

Rămase puțin pe gânduri ca şi cum ceva îl răscolea. Margriete observă că îl încercau sentimente profunde. Parcă îşi amintea de o durere din trecutul îndepărtat. Dar îşi ridică

din nou privirea şi continuă:

— Oricum, decizia îți aparține. Dacă vrei să mergi la această întâlnire, poți să mergi. Dar îți dai seama în ce pericol te afli?

Margriete îl privi în ochi:

— Da, tată! Nu te îngrijora; asta nu înseamnă că mă voi alătura lor. Vreau doar să aflu mai multe despre credința lor.

Chiar în acel moment, Gertrude intră în cameră.

— Aici erai, mamă! Nu te găseam!

— Vin imediat, Gertrude! Avem doar o mică discuție. Vioiciunea din vocea ei părea puțin forțată, dar momentul de tensiune trecuse şi Margriete încercă să zâmbească, de dragul familiei.

— Janneken, vrei să măturі repede? Iar tu, Gertrude, vrei să strângi lâna care a căzut pe lângă războiul de țesut?

Margriete căută să se relaxeze şi începu să se gândească la alte lucruri.

În acea noapte, mama se aşeză în pat, îngrijorându-se cu privire la Margriete. Fiica ei cea mai mare era atât de profundă, şi mult mai serioasă decât majoritatea fetelor de vârsta ei. *Este doar imaginația ei sau a dat prea multă importanță zvonurilor, care circulă în legătură cu anabaptiştii?* Inima mamei se umplu de groază, la gândul că fiica ei gingaşă ar putea fi înşelată de mişcarea care se răspândea.

Abia după miezul nopții reuşi să ațipească, având perna umezită de lacrimile vărsate.

Sâmbătă seara, ca de obicei, copiii au mers la culcare devreme, pentru că a doua zi, familia urma să meargă la mesă. Margriete merse tiptil în camera ei, îşi netezi fustele şi se pieptănă cu grijă. Tremura de încântare, dar avea şi un oarecare sentiment de frică. Oare era bine ce făcea? Şovăind, se opri în pragul uşii de la camera ei. Poate că nu ar trebui să meargă. Dar acum era prea târziu ca să mai dea înapoi. Grietje o aştepta. Nu putea să-şi dezamăgească prietena.

Gândindu-se la tatăl ei, ochii blânzi ai Margrietei deveniseră sobri. Fusese surprinsă că el îşi dăduse

consimțământul. Cu siguranță că tatăl ei nu ar fi lăsat-o cu niciun chip, dacă ceilalți oameni din oraş ar fi fost ostili față de această mişcare, care se extindea. Ba mai mult, majoritatea sătenilor îi admirau pe vecinii lor anabaptişti, şi nu i-ar fi trădat autorităților înstărite şi disprețuitoare.

Intră în bucătărie, unde părinții stăteau lângă foc. Ştia cât erau de neliniştiți, gândindu-se la faptul că fiica lor urma să

II

ia parte la acea întâlnire, dar în acelaşi timp îşi dădea seama că şi tatăl ei avea multe întrebări, la care aştepta răspunsuri. Margriete se întoarse spre ei.

— La revedere!

Mama îşi ridică privirea de la lucrul de mână, pe care-l împletea, şi Margriete observă că avea lacrimi în ochi.

— La revedere, Margriete! Să ai grijă!

Tatăl ei avu mai multe de spus. Îşi drese vocea şi se aşează mai confortabil pe scaun:

— Margriete, s-ar putea să nu-mi pese chiar atât de mult de religie, dar să ştii că țin mult la tine. Tu eşti puțin mai tăcută şi mai serioasă decât alte fete, dar ştiu că eşti foarte fermă.

Apoi vocea i se mai înmuie:

— Fiica mea, eşti frumoasă şi sunt mândru de tine. Dar să iei aminte la sfatul meu şi să nu te laşi înşelată. Cred că sunt dator să te las să afli răspunsuri la întrebările pe care le ai, dar să nu te laşi prostită. Înțelegi ce vreau să-ți spun?

— Da, tată! murmură ea, ridicându-şi privirea, apoi coborând-o din nou.

Margriete deschise uşa foarte încet şi păşi afară în seara călduroasă de vară. Deasupra străzilor liniştite şi întunecate sclipeau milioane de stele, iar luna strălucea îndeajuns ca să-i lumineze calea. Ici şi colo, pe la câte o casă se zărea lumina aprinsă, dar majoritatea caselor erau cufundate în întuneric şi în tăcere. La lumina lunii copacii păreau ca nişte statui.

Margriete păşi cu grijă înspre casa Grietjei. Încercă să observe dacă prietena ei o aştepta deja.

— Margriete?

— Grietje!

— În sfârşit, ai ajuns! spuse Grietje şi îşi trase răsuflarea, începusem să-mi fac griji că nu te-au lăsat părinții sau că s-a

Întâmplat ceva. Dar hai să mergem!

Apoi se întoarse, ridică felinarul şi-l dădu la minim, ca nu cumva lumina să fie prea puternică şi să-i alarmeze pe vecini.

Cele două fete străbătură în liniște o pajiște, şi apoi intrară într-o pădure deasă. Margriete tremura uşor, în timp ce treceau printre tufişurile întunecate, încâlcite printre copaci. Pădurea, care altă dată era o privelişte liniştitoare, acum arăta de nerecunoscut şi înfricoşătoare.

— Ai grijă să nu cazi! îi şopti Grietje. Ține-mă de mână. Mai încolo vom da de o cărare şi ne va fi mai uşor.

Avusese dreptate, nu după mult timp, ajunseră la o cărare, nu prea netedă, de unde se putea zări un drumuşor îngust, croit prin pădurea mică şi deasă.

Ajunseră într-un loc din care se putea auzi un freamăt în depărtare, iar Margriete îşi dădu seama repede, că era vorba despre un imn, care se înălța spre cerul înstelat. După un mic ocoliş, văzură într-o poiană, la lumina slabă a câtorva felinare, un grup de oameni, care şedeau pe pământ. Cu toate că Margriete se strădui să recunoască fețele bărbaților şi ale femeilor, nu reuşi deloc, pentru că era prea întuneric.

Grietje se aşează şi-i făcu semn Margrietei să se aşeze şi ea. Amândouă au recunoscut imediat melodia cântării, dar cuvintele care slăveau Olanda fuseseră înlocuite cu istoria unui bărbat, bineînțeles anabaptist. Cuvintele cântării îi stârniră Margrietei curiozitatea. Era vorba despre un om, pe nume Michael Sattler, care fusese ucis pentru credință cu câțiva ani înainte. Se gândea ca mai târziu să o întrebe pe Grietje mai multe despre el.

După ce cântarea se pierdu în noapte, un om din mijlocul mulțimii se ridică şi începu să citească dintr-o cărticică de culoare neagră. Margriete îl analiză atent. Avea în jur de patruzeci de ani şi părea istovit de multă fugă.

Grietje atinse pe furiş mâna Margrietei şi-i şopti la ureche:

— El e Menno!

Margriete dădu încet din cap aprobator, concentrată la ce spunea vorbitorul. Încă mai citea.

— „Şi ce voi mai zice? Căci nu mi-ar ajunge vremea, dacă aş vrea să vorbesc de Ghedeon, de Barac, de Samson, de Ieftaie, de David, de Samuel şi de proroci!

Prin credință au cucerit ei împărății, au făcut dreptate, au căpătat făgăduințe, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul săbiei, s-au vindecat de boli, au fost viteji în războaie, au pus pe fugă oştirile vrăjmaşe.

Femeile şi-au primit înapoi pe morții lor înviați; unii, ca să dobândească o înviere mai bună, n-au vrut să primească izbăvirea, care li se dădea, şi au fost chinuiți. Alții au suferit batjocuri, bătăi, lanțuri şi închisoare; au fost ucişi cu pietre, tăiați în două cu ferăstrăul, chinuiți; au murit ucişi de sabie, au pribegit îmbrăcați cu cojoace şi în piei de capre, lipsiți de toate, prigoniți, munciți, ei, de care lumea nu era vrednică – au rătăcit prin pustiuri, prin munți, prin peşteri şi prin crăpăturile pământului”. (Evrei 11: 3238)

„Aduceți-vă aminte de vorba, pe care v-am spus-o: „Robul nu este mai mare decât stăpânul său”. Dacă M-au prigonit pe Mine, şi pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu, şi pe al vostru îl vor păzi.

Dar vă vor face toate aceste lucruri pentru Numele Meu, pentru că ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis”. (Ioan 15:20 – 21)

„Nu te teme nicidecum de ce ai să suferi. Iată că diavolul are să arunce în temniță pe unii din voi, ca să vă încerce… Fii credincios până la moarte, şi-ți voi da cununa vieții”. (Apoc. 2:10)

În acea noapte în pădure, Margriete primi răspuns la multe din întrebările pe care le avea, dar, pe de altă parte, acea experiență îi cufundă sufletul într-o şi mai mare nelinişte.

****

***

Mama privea în gol la uşă, prin care dispăruse fiica sa, şi suspina.

— Poate că aşa e cel mai bine! încercă să o mângâie soţul ei. Poate că astfel îşi va satisface curiozitatea şi apoi va uita cu totul de oamenii aceia. Margriete tot timpul se gândeşte profund la ceea ce vede şi aş putea spune că a fost tulburată de incidentul de acum trei ani din Delft.

Privirea tatălui era ațintită asupra focului, dar gândurile îi erau departe. Soția lui îşi şterse lacrimile.

— A aflat despre incidentul din Delft?

— Bineînțeles că noi nu i-am spus nimic, dar veştile se răspândesc repede.

Mama îşi încreți puțin fruntea.

— Aproape că uitasem de acel incident! Aducându-şi aminte de cele petrecute atunci, Claes apucă strâns marginea scaunului.

— A fost un adevărat măcel! Douăzeci şi şapte de bărbați şi femei au fost decapitați sau înecați, în mai puțin de o lună de zile. Săracii oameni, au fugit de persecuția din Anglia, dar nici aici nu le-a fost mai bine, spuse el, şi dădu din cap. Printre ei a fost şi o femeie cu un bebeluş pe care a trebuit să-l părăsească... îmi aduc aminte că după ce Margriete a auzit despre acest incident, timp de o săptămână a fost foarte tăcută.

Oftând, mama îşi strânse poala şorțului în pumn şi o boții.

— Mi-e milă cât de dur se poartă autoritățile cu ei, chiar dacă au catolicii dreptate. Nu vreau să mă gândesc că şi fiica mea ar putea fi înşelată astfel! Poate că ar fi bine să nu o mai lăsăm să petreacă atât de mult timp cu Grietje, pentru că ea a invitat-o la această întâlnire.

Claes luă mâna soției sale şi începu să o mângâie.

— Nu te îngrijora! E posibil ca Margriete să nu mai vrea să meargă la o viitoare întâlnire de genul acesta!

Qapttoiul 4

Ce să fac?

A doua zi, când Margriete se pregătea să meargă la mesă, îşi dădu seama că nu mai voia cu niciun chip să meargă şi se nelinişti. Mama fusese foarte riguroasă în a-i învăța pe copii să meargă la ritualul de închinare, dar pentru ea acest lucru îşi pierduse orice farmec. I se părea sec şi fără niciun sens, în comparație cu cuvintele pline de viață pe care le auzise cu o seară înainte.

În timp ce-l urmărea pe preot îndeplinind ritualurile, cuvintele predicatorului îi răsunau în minte: „Căci este un singur Dumnezeu, şi este un singur mijlocitor între Dumnezeu şi oameni: Omul Iisus Hristos". (l Tim. 2: 5)

Acel sentiment de satisfacție datorat încrederii că preotul îi iertase păcatele dispăruse, lăsând-o cu un sentiment de vină şi de îndoială. Oare era posibil ca lucrurile pe care le învățase, încă de când era mică, să nu fie adevărate? Credința Margrietei începea să se clatine din temelie.

Luni, Margriete se duse acasă la Grietje. Voia să găsească răspunsuri la întrebările care o frământau. De când cele două fete începuseră să aibă aceleaşi lupte şi trebuiau să ia aceleaşi decizii, relația lor cunoscuse o apropiere.

Grietje era în grădină, unde plivea şi uda straturile. Margriete se aplecă să o ajute, iar după ce se salutară, timp de câteva minute fetele lucrară în tăcere. În cele din urmă, Margriete rupse tăcerea:

— Grietje, ți-a plăcut întâlnirea de sâmbătă seara? Tăcere. Grietje îşi răsucea pe deget o şuviță de păr care-i ieşise de sub bonetă. Apoi îi răspunse foarte calmă:

— Da! Ştii ce, Margriete? încep să cred tot mai mult că ei au dreptate, nu noi. Apoi adăugă repede: S-ar putea să nu fii de acord cu mine, dar eu îi cunosc mai bine şi am fost la două din întâlnirile lor.

Margriete nu spuse nimic. Îşi plimba degetele cu gingăşie în jurul unei frunze subțiri.

— S-ar putea să fiu de acord cu tine mai mult decât îți închipui. Dar crezi că merită să plăteşti prețul pe care atât de mulți anabaptişti îl plătesc? Mă înfioară gândul că va trebui

să trăiesc cu frică, să fiu alungată şi urmărită. Eu... eu nu cred că aş rezista.

Ochii Margrietei erau scăldaţi în lacrimi.

— Poate că pe tatăl meu nu-l va deranja chiar atât de mult, dar mi-e milă de mama mea... Dacă m-aş alătura lor, i-aş frânge inima.

Grietje se uita cu ochii pierduţi la o râmă, care scormonea în pământul uscat.

— Dar cu siguranţă că meritã să renunţi la tot pentru adevăr, chiar... chiar şi la viaţă!

Margriete îşi puse mâinile pe inimă:

— Nu pot, Grietje!

Grietje oftă adânc, în timp ce involuntar îşi netezea cutele şorţului.

— Poate că nici eu nu sunt atât de convinsă pe cât par. Uneori sunt sigură că ei au dreptate, iar peste câteva minute sunt convinsă că nu pot avea dreptate. Nu ştiu ce să fac!

Terminaseră treaba în grădină şi se ridicară în picioare. Grietje zâmbi şi-i spuse Margrietei:

— Mulţumesc frumos că ai venit şi m-ai ajutat! *Docil* (La revedere!)

— Doei!

Margriete se porni încet spre casă. Trebuia să ajungă înapoi acasă ca să pregătească prânzul.

Mă întreb... mă întreb... Doamne, de unde să ştiu ce-i bine? se întreba de ce Dumnezeu nu-i arăta mai clar... *De fapt, da! Mi-a arătat în Cuvântul Său! Ce n-aş da să am şi eu o Biblie în limba mea, sau cel puţin un Nou Testament. Atunci aş putea să mă conving singură. Dar e o carte interzisă. Dar poate...*

— Margriete! răsună vocea Jannekenei, trezind-o din visare. De cinci minute speli farfuria aia. La ce te gândeşti?

Margriete încercă să-şi revină, apoi se uită la sora ei şi zâmbi.

— Mă gândeam şi eu, Janneken. Îmi pare rău!

Dar cu cât încerca mai mult Margriete să ignore acele gânduri, cu atât mai mult îi răsunau în minte: *Ce să cred? Ce*

să fac?

Autoritățile din diferite părți ale Friesland-ului s-au adunat în oraşul prosper Leeuwarden, la mulți kilometri depărtare de obscuritatea oraşului Dokkum. Erau hotărâte să găsească cea mai eficientă cale de a pune capăt, o dată pentru totdeauna, mişcării anabaptiste, care se extindea.

Încăperea era veche şi uzată, ca dovadă a multor ani de folosință. Ferestrele mici abia permiteau ca lumina şi căldura soarelui să pătrundă în încăpere, iar atmosfera era rece şi distantă.

I')

— Dacă îi închidem sau îi executăm pe oamenii simpli care li se alătură, pur şi simplu nu dă rezultate, spuse exasperat un bărbat cu părul cărunt şi lovi puternic cu pumnul în masă. Chiar în drum spre locul execuției cântă şi predică, influențând pe mulți alții. Tot timpul ne scapă printre degete, şi chiar dacă am ars şi am înecat atâtea sute, sunt atâtea mii care li se alătură!

— Trebuie să găsim o metodă prin care să-i prindem pe liderii lor, mormăi un domn greoi, lipsit de orice expresivitate. Asta cu siguranță-i va termina, pentru că liderii sunt cei care răspândesc ereziile. Fără păstori, fiți siguri că oile acelea prostuțe se vor risipi şi vor fugi înapoi la adevărata turmă.

— S-ar putea să aveți dreptate, domnule, dar am descoperit că aproape fiecare membru al acestei secte blestemate pare să-şi fi pus în gând să răspândească învățătura lor. Ce să fac? Cu cât omor pe mai mulți, cu atât mai mult se răspândesc, se vaită conducătorul mai tânăr.

Primul vorbitor nu-i acordă nicio atenție. Se îndreptă pe scaun şi spuse:

— Cu toții ştim care este liderul lor cel mai important – Menno Simons!

Toți murmurară în cor în semn de aprobare. Încurajat, domnul continuă:

— Până în momentul de față nu am reuşit să-l prindem. Şi poate că-şi face speranțe, dar degeaba, pentru că oricum este

în zadar. Totuşi, e destul de deştept să ştie că nu e bine să stea prea mult într-un loc. Trebuie să facem rost de informaţii – unde este şi ce face – pentru a fi pregătiţi să acţionăm.

Îşi drese vocea.

— Trebuie să oferim o recompensă. Ce-ar fi să vorbim cu unii dintre ei, care acum sunt în închisoare, şi să le oferim libertatea, în schimbul informaţiilor de care avem nevoie ca să-l putem aresta? Cei care predau un anabaptist primesc o treime din averea lui, iar unii din asta trăiesc. Şi e foarte avantajos dacă-s şmecheri. Dar sunt sigur că ei nu se vor osteni să-l caute pe Menno, pentru că el nu are nici măcar un pat, care să-i aparţină. De aceea este foarte probabil ca ideea să dea rezultate. Îl vom elibera pe întemniţat după ce-l vom prinde pe Simons.

Se uită atent în jurul mesei. Câţiva dădeau din cap, iar alţii mormăiau că sunt de acord. Apoi domnul mai greoi luă cuvântul:

— Dar avem dreptul să facem asta? Poate ar fi mai bine să-i scriem o scrisoare Majestăţii sale Maria, regina Olandei, şi să-i cerem permisiunea să ne ducem planul la îndeplinite. Apoi, fără nicio ezitare, au trimis să le aducă hârtie, pană şi cerneală, şi scrisoarea a fost ticluită:

Prea paşnică, onorabilă şi măreaţă împărătească, cea mai binevoitoare Doamnă, ne plecăm umili, înaintea Majestăţii Voastre. Prea binevoitoare Doamnă, timp de mulţi ani ereziile unei secte blestemate numită Anabaptişti a predominat în Friesland. Acum această sectă ar putea fi desfiinţată numai după înlăturarea fostului preot Menno Simons. El colindă locurile acestea, o dată sau de două ori pe an şi îi duce pe o cale greşită pe mulţi dintre oamenii simpli şi nevinovaţi. Am oferit sume mari de bani numai ca să putem pune mâna pe el şi să-l arestăm, dar până acum nu am reuşit. De aceea ne-am gândit să-i eliberăm pe câţiva dintre cei care au luat-o pe această cale greşită, dacă ne ajută să-l putem închide pe cel menţionat mai sus Menno Simons…

Situația se înrăutățea tot mai mult în Olanda, iar cel urmărit continua să unească biserica anabaptistă sub stindardul stropit cu sângele Fiului lui Dumnezeu.

Capitolul

„Cuvântul Său are putere…”

Primele nuanțe de roz ale răsăritului începuseră să apară la orizont şi se reflectau în căsuțele şi în morile de vânt din Friesland. Norii pufoşi se risipiră înainte ca rouă să cadă, promițând parcă încă o zi însorită.

Margriete se întoarse pe partea cealaltă şi se trezi. Se duse la fereastră şi oftă. Toate întrebările, toate nopțile nedormite şi toate deciziile pe care trebuia să le ia o extenuau.

Ce n-ar da să fie din nou mică… fără griji, fericită; să meargă din nou desculță prin iarbă după ce cade rouă, bucurându-se de o nouă zi. *Ar fi fost mult mai bine dacă n-aş fi mers la acea întâlnire,* se gândi Margriete. *De atunci, nu mă mai bucur nici măcar de răsăritul soarelui.*

Ştia că avea să vină o zi când trebuia să decidă care erau cei care trăiau după Cuvântul lui Dumnezeu. Lupta aceasta nu putea dura o veşnicie. *Sunt sigură că merită să renunți la tot ca să te împaci cu Dumnezeu.*

Margriete era obosită, dar se îmbrăcă şi se duse să pregătească micul dejun pentru familia ei numeroasă. Mama era deja în bucătărie.

— Bună dimineața, Margriete! o salută ea veselă. Margriete se sforța să zâmbească şi-i răspunse la salut. După micul dejun, Margriete luă găleata şi se duse în grajd să mulgă vaca. De atâtea ori mulse vaca, încât s-ar fi descurcat să o mulgă şi în somn. Se bucura că putea să facă treabă în grajd, şi în acelaşi timp, să mediteze. Dar de data asta aproape că nici nu vruse să vină, pentru că oriunde mergea şi avea ocazia să fie singură, era copleşită de gânduri.

— Bună, Margriete! se auzi la uşă o voce zglobie. Margriete tresări.

— Bună, Grietje! Nu mi-am dat seama când ai sosit.

— Am crezut că eşti în casă, dar Janneken mi-a spus că

eşti în grajd, răspunse Grietje şi râse.

Margriete observă imediat că prietena ei acționa oarecum diferit, dar nu-şi dădea seama ce putea fi.

Fetele discutară timp de câteva minute, apoi Grietje se opri, ca şi cum vrea să spună ceva, dar nu ştia cum. În cele din urmă îndrăzni:

— Margriete! spuse ea aproape în şoaptă.

Aceasta stârni imediat interesul Margrietei. Se ridică şi se întoarse cu fața:

— Da!

— Margriete, acum două zile mi-am predat viața în mâna lui Dumnezeu şi vreau să iau botezul cât de curând, spuse Grietje cu o voce care trăda o oarecare şovăială şi-şi lăsă privirea în jos, ca şi cum cele două nu ar fi crescut împreună şi nu s-ar cunoaşte.

Margriete îi spuse surprinsă, cu răsuflarea întretăiată de frică:

— Grietje! Eşti sigură? Nu ştii... ce te-ar putea costa? Margriete nu se mai putu stăpâni şi izbucni în plâns. Ştia că prietena ei avea aceleaşi lupte, dar nu bănuia că Grietje avea să se decidă atât de repede.

Cele două fete se gândeau la multele întâmplări pe care le auziseră, despre anabaptişti care au fost arşi... decapitați... îngropați de vii... înecați... în Friesland, în Olanda şi în Europa, şi timp de câteva minute se aşternu tăcere.

Grietje deveni serioasă şi privea pierdută în jos.

— Da! Să nu crezi că am trecut cu vederea peste asta. M-am gândit foarte serios. Şi dacă voi muri, voi merge să fiu cu Salvatorul meu. Şi ştii ce, Margriete? Am ajuns la concluzia că merită să mori pentru o asemenea nădejde.

Apoi se uită țintă în ochii prietenei sale, care erau scăldați în lacrimi.

— Margriete, îmi doresc mult ca şi tu să te împaci cu Dumnezeu!

Margriete îşi dădu drumul pe băncuță şi-şi îngropa fața în palme. Timp de câteva minute niciuna din fete nu spuse

nimic. Apoi Margriete îşi ridică privirea şi se uită țintă la Grietje. Fiecare fibră din trupul ei tânjea să aibă ceea ce vedea în ochii lui Grietje. De ce trebuia să plătească un preț atât de mare?

Grietje îi spuse încet:

— Trebuie să plec, Margriete! Dar vreau să-ți dăruiesc ceva! Şi scoase dintr-un buzunar adânc al rochiei, o cărticică îmbrăcată în piele. I-o puse lui Margriete în mână şi-i strânse mâna, apoi adăugă gânditoare:

— Nu am vrut să o iau, pentru că ştii că nu pot citi, dar apoi m-am gândit la tine. Ce n-aş da să ştiu şi eu să citesc!

Aproape fără să-şi dea seama ce făcea, Margriete o ascunse între faldurile şorțului.

— La revedere, Margriete!

Grietje zâmbi şi-i făcu semn cu mâna, apoi dispăru. După ce prietena ei plecă, Margriete scoase cartea şi o analizăcu atenție. Era o Biblie! De fapt, nu chiar, era doar un Nou Testament; dar cel puțin era în limba ei! încă de când era mică fusese învățată că numai preoții cu o educație aleasă pot înțelege Cuvântul Sfânt, şi dacă vreo persoană simplă se încumetă să-l citească, atunci va fi dusă în rătăcire. Margriete o deschise cu reținere şi cu ooarecare curiozitate.

„Veniți la Mine, toți cei trudiți şi împovărați, şi Eu că voi da odihnă. Luați jugul Meu asupra voastră, şi învățați de la Mine, căci Eu sunt blând şi smerit cu inima; şi veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. Căci jugul Meu este bun, şi sarcina Mea este uşoară”.

Inima Margrietei tânjea după adevăr… Citise cu nesaț jumătate de capitol, când vaca începu să dea din coadă şi o trezi înapoi la realitate. Băgă repede cartea în buzunar şi începu să mulgă de zor.

Deodată, constată că era în posesia unei cărți interzise şi, dacă ar fi descoperită, consecințele ar fi cumplite. *Nu o voi arăta nimănui – nici măcar familiei mele,* se hotărî Margriete. *Dar ce-i rău în a citi Cuvântul lui Dumnezeu?*

Restul zilei, Margriete se uită încontinuu la ceas, abia

aşteptând să vină seara, când putea să citească nestingherită, fără ca nimeni să bănuiască ceva. La cină fusese tăcută, iar după masă s-a grăbit să spele vasele; şi nu mică i-a fost bucuria când fraţii ei mai mici au mers la culcare.

Le ură părinţilor „Noapte bună”, apoi, cum făcea în mod obişnuit, luă o lumânare şi se duse în vârful picioarelor în camera ei. Închise uşa greoaie şi se aşeză pe pat. Scoase încet cărticica din buzunar, apoi privi gânditoare la coperta din piele. Acum era recunoscătoare pentru faptul că părinţii ei au insistat să meargă la şcoala de la parohie când era mică! Margriete nu-i văzuse niciodată folosul – deoarece nici familia, nici vecinii nu aveau prea multe materiale de cititdar acum îi părea bine că fusese ascultătoare.

Margriete mângâia coperta subţire, preocupată de ale sale. Îşi aminti cum fusese când a auzit, pentru prima dată, că un anabaptist fusese martirizat. Avusese loc cu doi ani înainte, când avea doar cincisprezece ani…

— Ai auzit ce s-a întâmplat în Delft? o întrebă în şoaptă o femeie uscătivă pe o altă femeie care trecea pe lângă fereastra deschisă.

— Nu! Ce anume? o întrebă interlocutoarea sa, încruntându-se curioasă.

— O femeie, pe nume Anneken, a fost arestată sub acuzaţie de erezie. Soţul ei a murit nu de mult, iar ea a luat bebeluşul cu ea în închisoare. După câteva luni a primit sentinţa să fie înecată. Am auzit că, în ziua în care urma să-şi ispăşească sentinţa, au fost foarte mulţi oameni care s-au adunat pe marginea drumului ca să o vadă. Ei spun că, în drum spre canal, şi-a ridicat fiul în sus şi a zis:

— Am un bebeluş de nouă luni. Cine vrea să aibă grijă de el?

Şi un brutar sărac, care avea şase copii, s-a oferit să-l crească. Aşa că Anneken i l-a dăruit acestuia şi i-a înmânat şi câteva monede legate într-o batistă. După aceea a fost înecată în canal şi aşa s-a sfârşit.

Femeia se simțea nespus de bine că fusese prima care-i dăduse vestea şi începu să râdă pe înfundate.

După ce femeile se despărțiră, Margriete trânti geamul de la stradă, plină de dezgust.

Foşnetul crengilor în bătaia vântului o aduseseră imediat înapoi la realitate. Privirea-i căzu din nou asupra Noului Testament, carte ce era interzisă. Îl deschise încet şi cu grijă şi, din întâmplare, se deschise la Evanghelia după Ioan.

„La început era Cuvântul, şi Cuvântul era cu Dumnezeu.

şi Cuvântul era Dumnezeu. El era la început cu Dumnezeu. Toate lucrurile au fost făcute prin El; şi nimic din ce a fost făcut, n-a fost făcut fără El…"

Margriete citi până noaptea târziu. Ceasul de deasupra şemineului bătu ora 12:00… apoi 1:00… 2:00; fără ca ea să-l audă. Pur şi simplu sorbea cuvintele pline de viață din Sfintele Scripturi. Unele versete o uimeau, altele o încurajau, iar altele o înfricoşau.

Când Margriete închise cărticica, era în jur de ora trei dimineața. Tot ce o învățase mama ei devotată – tot ce învățase şi ce crezuse – acum nu mai contau niciun pic. Principiile ei fuseseră zdruncinate din temelie. *De ce dacă iau aceste cuvinte literal, atunci toate lucrurile cu care am fost învățată încă de mică sunt false?* se gândi ea cu îndoială.

Margriete rămase mai mult timp aşezată pe marginea patului. Îşi dădea seama că viitorul ei depindea de decizia pe care o lua. Să rămână credincioasă principiilor cu care fusese învățată şi astfel să ducă o viață paşnică şi liniştită, sau să renunțe la ele şi să ducă o viață în care tot timpul va fi în primejdie.

Dar nu era doar atât… Hotărârea pe care o lua decidea şi destinul ei. Tot timpul fusese protejată, iar acum, când se gândea ce va avea de înfruntat dacă alegea să trăiască după cele citite, se ghemui îngrozită.

„… Fii credincios până la moarte, şi-ți voi da cununa vieții", rosti ea în şoaptă, printre degetele încleştate. *Doamne, de ce e aşa de greu? De ce trebuie să plătesc un preț atât de*

mare? Chiar dacă tatăl ei n-ar fi fost încântat de ideea ca ea să se reboteze, ştia că ar fi lăsat-o să aleagă ceea ce simțea ea că era bine. Dar mama sa făcuse tot posibilul să-şi crească copiii în ascultare de Sfânta Biserică Catolică, şi i-ar frânge inima să audă că fiica ei cea mai mare a devenit „eretică". *Să îndrăznesc? Voi fi în stare să plătesc prețul?* ezită Margriete. *Dar sunt sigură că merită să sacrifici orice ca să ajungi în cer.* Acum îi era frig, acum îi era cald. Se ridică încet şi trase perdelele de noapte, apoi se aşeză înapoi pe pat.

Era o noapte liniştită, nu se auzea niciun zgomot. Lumânarea ajunsese doar un muc, iar suportul era învelit în ceara care se topise; dar flacăra era îndeajuns de mare ca să o lumineze pe Margriete care stătea lângă fereastră nemişcată, cu mâinile împreunate, luptându-se în tăcere cu sufletul ei.

Se gândea la păcatele pe care le făcuse… Toate minciunile, micile furtişaguri, vorbele aspre, gândurile de răzvrătire treceau prin fața ei ca un tren nesfârşit. Mândrie… fusese mândră de familia ei, de poporul ei, de abilitățile ei şi chiar decât de atractivă era.

În cele din urmă, se dădu jos de pe pat şi îngenunche pe podeaua din lemn. Părul îi era răvăşit, iar boneta îi alunecase de pe cap. Instinctiv îşi aşeză boneta pe cap, apoi îşi împreună mâinile şi-şi îngropa fața în plapumă. În acel loc, în lumina lunii, îşi predă viața Atotputernicului Dumnezeu, mărturisindu-şi păcatele şi rugându-L s-o întărească în zilele următoare.

După o vreme îndelungată, Margriete se ridică de pe genunchi la o viață nouă şi în pericol. Luase o decizie care o costa totul, dar în ciuda acestui fapt, se băgă în pat şi adormi cu o pace pe care nu o mai cunoscuse niciodată până atunci.

Qnpuoiul 6

Lumânarea topită

Era dimineața devreme, când abia se lumina de ziuă. Margriete se trezi şi cu un aer de solemnitate, se îmbrăcă, conştientă fiind de consecințele alegerii pe care o făcuse cu o

seară înainte. Îşi dădea seama că de acum încolo pericolul era pe urmele ei, şi această decizie putea s-o coste chiar viaţa. Îngenunche din nou lângă pat şi L rugă pe Dumnezeu ca, prin harul Său, să o călăuzească în acea zi şi în zilele care aveau să urmeze. Începând cu acea zi nu a mai dus o viaţă lipsită de griji, ba chiar câte odată se înfiora gândindu-se ce i-ar putea rezerva viitorul.

Margriete era conştientă că trebuia să-i spună mamei despre decizia pe care o luase cu o seară înainte, dar se temea, îşi iubea mama şi nu voia să-i pricinuiască nicio durere. Se duse tiptil în bucătărie.

— *Goedemorgen* (Bună dimineaţa), mama!

— Goedemorgen, Margriete! îi răspunse mama zâmbind, în timp ce se îndrepta înspre camera Margrietei ca să-i ducă papucii.

Deschise uşa şi apoi rămase pe loc surprinsă de priveliştea care i se înfăţişa înainte. Luă în mână suportul de la lumânare care era acoperit cu ceară. Dădu drumul la papuci pe pat, apoi luă suportul, cu ce mai rămăsese din lumânare, şi se duse direct în bucătărie.

— Margriete, spuse ea blajin, – ce ai făcut aseară? Dacă mă uit bine la lumânarea asta înseamnă că ai stat trează până după miezul nopţii. N-ai putut dormi sau ce s-a întâmplat?

Margriete îi evită privirea.

— Am citit.

Mama aşează lumânarea pe masă.

— Ai citit?! Dar noi nu avem nimic de citit. Ce ai împrumutat?

Margriete respiră profund.

— Am primit un Nou Testament de la Grietje!

— Ce-ai primit?

Mama îşi duse mâinile la gât. Margriete se sforţa să o privească în ochi.

— Un Nou Testament!

Timp de un minut mama rămase fără glas, după care

începură să-i curgă lacrimi.

— Fiica mea, ai adus în casa noastră o carte interzisă şi ai citit-o azi-noapte fără ştirea mea? Niciodată nu mi-aş fi închipuit că ai fi în stare de aşa ceva. Du-te şi adu-mi-o!

Pe faţa Margrietei se putea citi durerea din inimă. Oare a făcut bine că i-a spus acum? Poate că da, dar…

— Mama, tu nu înţelegi. Începu Margriete liniştită, încercând să imite felul cum reacţionase Grietje când îi dăduse vestea. Azi dimineaţă mi-am predat viaţa lui Dumnezeu şi în scurt timp vreau să primesc botezul.

Femeia cu părul cenuşiu se uită fix la fiica ei cea mai mare timp de câteva momente jenante, apoi, fără să scoată vreun cuvânt, îşi dădu drumul într-un scaun care era prin apropiere. Îşi acoperi faţa cu şorţul. Lacrimile îi curgeau şiroi. Margriete stătea în mijlocul încăperii şi o privea. I se frângea inima văzând-o cum plângea.

Ce am făcut? se gândi Margriete cu părere de rău. Îşi rănise mama, dar în ciuda acestui fapt, era plină de pace şi, în mijlocul acestei prime crize, era convinsă pe deplin că făcuse ce trebuia.

În acea zi, mama lui Margriete a fost foarte tăcută şi a vorbit cu fiica ei cea mai mare doar când trebuia neapărat.

Diseară, după ce fraţii mei mai mici merg la culcare, va veni şi îmi va spune mai multe, se consolă Margriete. *Cel puţin aşa sper că va fi!* Nu-şi amintea s-o mai fi văzut vreodată pe mama ei atât de neliniştită şi de afectată.

Era ceva normal să i se frângă inima, pentru faptul că fiica ei nega principiile pe care ea se trudise din greu să o înveţe; dar faptul că ea însăşi era pricina pentru care mama ei suferea, o durea pe biata fată, cum nu se aşteptase. Fuseseră foarte apropiate dintotdeauna şi de aceea decizia Margrietei cauzase o durere atât de mare şi crease o prăpastie între ele. *O, Doamne,* se gândi Margriete încercând să-şi stăpânească lacrimile, *oare se va vindeca vreodată?*

Fraţii şi surorile ei mai mici observaseră puţin atmosfera deprimantă şi erau neobişnuit de tăcuţi. Ziua trecuse încet.

Seara, după ce familia s-a adunat în jurul mesei, ca de obicei, şi după ce au mulțumit pentru bucate, tatăl Margrietei le dădu vestea:

— Se pare că autoritățile sunt din ce în ce mai hotărâte să-i nimicească pe anabaptişti, spuse el atingând lingura cu degetul. Astăzi, când eram la moară, i-am auzit pe câțiva discutând despre asta. În Wormen au arestat deja patru anabaptişti şi i-au adus prizonieri în Enkhiuzen.

mai încolo de Zuiderzee. Tot ce ştiu e că doi dintre ei se numeau Pieter.

Mama îşi ținu respirația şi se uită la Margriete. Dar fiica ei ştia la ce se gândea mama: *Dacă se va întâmpla la fel şi cu fiica mea?*

— Şi ce au de gând să le facă? întrebă Cornelius, băiatul de zece ani, curios ca de obicei; apoi mai luă o îmbucătură.

— Nu ştiu, fiule! răspunse tatăl dus pe gânduri. Se uită la fiul lui, dar parcă privirea-i trecea dincolo de el. Poate că-i vor elibera, dacă se vor lepăda de credința lor. Şi ar fi bine să facă asta, pentru că-i spre binele lor. Această tiranie care provine din Spania este o povară mult prea grea. O biserică nu are niciun drept să-şi impună doctrinele asupra altora, indiferent cât de corecte ar fi învățăturile sale.

Mama Margrietei îşi ridică repede privirea:

— O, Claes!

Tatăl îşi drese vocea şi se uită în farfurie.

— Nu-ți fă griji; nu îmi comunic părerile la oricine, doar ție.

— De ce vorbiți despre oameni pe care nu-i cunoaştem şi despre lucruri care nu au nicio legătură cu noi? întrebă Dirk nerăbdător, întinzându-se să ia pâinea. Mie mi-e foame!

— Ție tot timpul ți-e foame! îi spuse Margriete zâmbind şi-i ciufuli părul roşcat.

De obicei, mama era foarte veselă şi vorbea mult, dar faptul că de data asta mânca fără să scoată un cuvânt, crea o atmosferă tensionată. Margriete observă cum tatăl se uitase de câteva ori la mama cu îngrijorare, iar copiii mai mici se

opriră din trăncăneala lor şi păreau neliniştiţi şi speriaţi. Niciodată până atunci nu o mai văzuseră pe mama atât de tulburată. Margriete ştia că decizia pe care o luase avea să o rănească profund pe mama ei, dar totuşi, nu se aştepta să o arate atât de evident.

Margriete începea să se neliniştească şi pacea profundă pe care o cunoscuse înainte dispărea încetul cu încetul. Era sigură că, în acea seară, mama avea să-i comunice toate astea tatălui şi se întreba cum va reacţiona. Cu siguranţă că atitudinea diferită a soţiei lui îl pregătise pentru vestea şocantă.

Margriete se duse încet să ajute la spălat vasele. Aseară abia aştepta să treacă timpul şi apoi să meargă în camera ei, dar în seara asta aproape că îşi dorea ca timpul să stea în loc. După ce termină de spălat vasele, era încă neliniştită, aşa că bătu untul, apoi frecă oalele înnegrite. Într-un final copiii au mers la culcare. Margriete îşi dorea să poată merge şi ea la culcare. Era obosită şi se gândea cu groază la discuţia pe care trebuia să o aibă cu tatăl ei.

În drum spre bucătărie Margriete încercă să se îmbărbăteze repetând versetul: „De aceea, pe orişicine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi şi Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri”.

Când intră în bucătărie, îi văzu pe părinţii ei aşezaţi pe două scaune, foarte aproape de foc. Tatăl era încruntat şi faţa îi era umbrită de nedumerire şi îngrijorare. Umerii mamei erai aplecaţi ca şi cum duceau o povară, şi nu o privi pe Margriete în ochi. Margriete se duse încet şi se aşeză pe un scaun lângă mama ei, îmbărbătându-se pentru confruntarea care urma.

Lui Margriete i se părea că tăcerea va dura o veşnicie, dar, în cele din urmă, mama luă cuvântul şi spuse fără niciun ocoliş:

— Claes, azi-dimineaţă, Margriete mi-a spus că vrea… vrea… să primească botezul şi să se alăture anabaptiştilor.

După ce sfârşi, îşi acoperi faţa şi izbucni în lacrimi.

Margriete îl urmărea pe tatăl ei foarte atent, sperând ca vestea să nu-l afecteze prea tare. Observă cum îşi strânse buzele şi în ochi i se putea citi teamă.

— Margriete! spuse el într-un final, pe un ton rar şi apăsat. Sper că îți dai seama care este prețul unei asemenea decizii. Nu aş vrea ca fiica mea să intre într-o asemenea încurcătură, îți mai aminteşti de munsteriți? Ei s-au revoltat împotriva autorităților, au pus stăpânire pe oraşul Munster şi, la scurt timp, cei mai mulți s-au îmbolnăvit şi au murit de foame în oraş, sau au fost condamnați la moarte de armata catolică. Unul dintre liderii lor este în închisoare de şapte ani şi în momentul de față a ajuns să creadă total diferit.

Mama Margrietei răsuflă mai uşurată, sperând că poate cele auzite vor reuşi să o înduplece pe fiica ei. Încercase să o convingă pe o altă cale, dar fără niciun rezultat.

Margriete îi spuse foarte calm:

— Tată, ştiu că munsteriții aveau unele învățături false şi că au fost înfruntați cu brutalitate, dar cred că majoritatea anabaptiştilor nu sunt de acord cu ei. Principiile anabaptiştilor sunt mai apropiate de ce învață Biblia; ei nu ar lupta cu niciun chip să-şi scape viața.

Tatăl îşi ridică sprâncenele şi strânse din buze.

— Ce învață Biblia!? De unde ştii ce scrie în Biblie despre asemenea lucruri?

— Pentru că am o Biblie.

Margriete se temea că vestea avea să-l tulbure, şi nu se înşelase. Fața lui se întunecă şi aproape că se ridică de pe scaun.

— În casa mea, fiica mea a adus o carte interzisă? Apoi, pe un ton autoritar, îi spuse:

— Margriete, poate că sunt mai tolerant decât majoritatea taților când vine vorba de ceea ce cred copiii lor, dar respect legile țării, chiar dacă n-aş putea spune că sunt de acord cu ele. Nu pot permite asemenea lucruri să se întâmple sub acoperişul meu.

— Te rog, tată! îl imploră Margriete şi-şi dădu la o parte o

şuviță de pe fața plânsă. Promit că nu voi spune la nimeni. Cel puțin… După ce ezită puțin, continuă: nu celor care nu sunt vrednici de încredere.

— Mă voi mai gândi, Margriete, dar nu prea sunt de acord cu ideea.

Apoi îi spuse pe un ton mai liniştit:

— Dar dacă nu primeşti botezul, nu va fi prea periculos. Nu poți să-L slujeşti pe Dumnezeu fără să iei botezul? Să ştii că te iubesc şi n-aş vrea să trebuiască să fugi ca un iepure ca să-ți scapi viața.

— Ştiu… spuse Margriete în şoaptă. Nici eu nu vreau. Dar am ales să-L urmez pe Dumnezeu, indiferent de prețul pe care va trebui să-L plătesc. În Cuvântul Său ne-a spus că trebuie să ne botezăm şi nu voi fi neascultătoare.

Apoi urmă o tăcere încordată. Margriete îşi întoarse privirile înspre foc.

— Dumnezeu nu ne-a promis că nu vom fi prigoniți, dar ne-a spus: „… Fii credincios până la moarte, şi-ți voi da cununa vieții".

După aceea se aşternu din nou o tăcere adâncă.

Qapitolul 7

Rugurile din Enkhiuzen

După prima zi trăită în deznădejde, de dragul copiilor mai mici, mama Margrietei pretindea că toate erau în regulă şi astfel în casa lor s-a instalat din nou o oarecare pace. Numai Margriete şi Lijsken, sora ei de paisprezece ani, puteau să vadă că încă mai era ceva care nu le dădea pace.

— De ce se poartă atât de ciudat, mama? întrebă Lijsken cu nedumerire, câteva zile mai târziu. Pare atât de diferită… Crezi că e bolnavă?

— Lijsken! îi spuse Margriete dând dezaprobator din cap. Îți spun de ce, dacă îmi promiți că nu vei spune nimănui din afara familiei.

Lijsken spuse pe nerăsuflate:

— Promit!

— Motivul pentru care mama este atât de apăsată, este că

eu m-am decis să primesc botezul şi să mă alătur anabaptiştilor.

Margriete se întreba oare de câte ori va mai trebui să le explice altora despre decizia pe care o luase. Lijsken făcu ochii mari şi îi spuse uimită:

— Margriete! Nu pot, pur şi simplu, nu pot să cred ce ți s-ar putea întâmpla…

Margriete reuşi să zâmbească.

— Dar încă nu am primit botezul, Lijsken. Încă sunt în afara oricărui pericol. Abia după ce voi primi botezul. Dar dacă stai bine şi te gândeşti, cei mai mulți oameni din zona noastră au fost dezamăgiți de biserica catolică şi îi simpatizează pe anabaptişti. Aşa că nu ai de ce să te îngrijorezi pentru mine.

După trei zile, tatăl sosi acasă şi le aduse mai multe veşti:

— Va mai amintiți despre cei patru anabaptişti din Wormen, care au fost arestați? Au fost condamnați să fie arşi pe rug.

Vestea neaşteptată şi groaznică nu o prea afectă pe Margriete; cu toate acestea, simți cum frica încerca să-i cuprindă inima şi se întreba când vor fi arşi.

— Poimâine vor să-i ardă, şi atunci eu voi fi în Enkhiuzen. Nu ştiu de ce, dintre toți oamenii, pe mine m-au ales să merg acolo.

— Dar de ce, Claes?

Margriete îşi dădu repede seama că mama nu era de acord cu ideea.

— Trebuie să merg cu o treabă, apoi se uită la soția sa şi se sforța să pară vesel.

Dar după ce îi aruncară o privire, Margriete înțelese că se îngrijorau cu privire la ea, dar nu şovăi. *Doamne, Te rog să mă ajuți! Decizia aceasta m-arputea costa viața… dar vreau să trăiesc în ascultare de Tine… Trebuie.*

În acea seară, după căderea întunericului, Margriete se întâlni cu Grietje la colț. Ambele fete tremurau de bucurie şi de frică. În această seară urmau să fie botezate pe baza

mărturiei credinței lor… o declarație solemnă, un legământ cu Dumnezeu!

Strălucirea lunii crea o impresie de vis. Cele două fete se țineau de mână şi se îndreptau pe furiş înspre o căsuță de la periferia oraşului. Câteva raze de lumină de la lumânare pătrundeau prin perdelele de noapte de la fereastră.

Erau doar câteva persoane, dar se bucurau pentru că două suflete se adăugaseră la Biserica lui Dumnezeu din Friesland! În ciuda persecuției aprige, a amenințărilor necruțătoare, a inchiziției spaniole, lucrarea lui Dumnezeu în Olanda înainta!

După o predică scurtă, Grietje şi Margriete au îngenuncheat şi au fost botezate cu apă. Margriete se ridică având o privire serioasă. Era conştientă că datorită pasului pe care-l făcuse, de acum trebuia să înfrunte pericolul. Dar avea pace, o pace adâncă de care nu mai avuse parte până atunci.

Fusese un serviciu foarte liniştit, iar după încheiere, o soră, pe nume Verena, veni să le întâmpine pe cele două cu un zâmbet larg. Cele două fete nu o cunoşteau foarte bine. Verena nu era căsătorită şi avea în jur de treizeci de ani. Nu era nespus de frumoasă, dar reflecta dragostea lui Hristos. Trăsăturile rotunjite şi accentul o dădeau de gol că era elvețiancă.

Apoi se adresă celor două fete cu o oarecare reținere:

— Ştiu că aveți multă treabă acasă, dar, din câte ştiu, vă place să studiați Cuvântul lui Dumnezeu împreună cu alții, pentru a creşte spiritual. Dacă vreți, puteți veni la mine acasă pentru asta. Sunteți binevenite!

— Sigur că da! căzu repede de acord Grietje şi ochii îi sclipeau de bucurie.

Margriete doar zâmbi aprobator.

După aceea s-au întors acasă în tăcere. Ajunseră la colț şi Margriete trebuia să se despartă de prietena ei. Cele două se îmbrățişară în întuneric.

— Domnul să fie cu tine, Margriete!

— Şi cu tine, Grietje! Doei!

Tatăl Margrietei se întoarse de la Enkhiuzen foarte mişcat, în acea seară, după ce au mers la culcare, mai puțin Margriete, Lijsken şi părinții, tatăl le-a povestit cum a fost.

— După cum v-am spus, erau patru persoane care au fost arse de viu: Dirk Krood, Pieter Trijnes, Claes Roders şi Pieter Jans. Nici nu vă pot descrie scena îngrozitoare. Peste tot vedeai câte un soldat. Pe o platformă erau patru ruguri. Dar cei patru păreau să nu aibă nicio teamă... în drum spre platformă cântau o cântare care spunea:

„Veel lieuer kies ick ongemack.

Al met Gods kinderen te lyden.

Dan ick van Pharao ontfang sijn schat.

Om een cleyne tijt met bem te verbliden…”

(Mai degrabă aş alege suferința cea mai grea.

Şi să sufăr pentru că sunt copilul lui Dumnezeu.

Decât să am toate bogățiile lui Faraon.

Şi să mă desfăt doar pentru un timp scurt...)

— Nu-mi mai amintesc ce urma...! Şi au cântat până la ultima suflare. Unul dintre ei a vrut să vorbească mulțimii care era adunată să asiste, dar soldații nu l-au lăsat cu niciun chip. Oamenii erau foarte neliniştiți... puteai vedea foarte clar că nu erau deloc de acord cu ce se petrecea acolo. Dar cei patru erau nemaipomeniți. Era unul dintre ei care sunt sigur că nu avea mai mult de treizeci de ani şi să-l fi văzut cum cânta...

Margriete observă repede că tatăl ei fusese impresionat. Îşi dorea din toată inima ca cei patru, care muriseră ieri, să nu fi murit fără niciun rezultat.

În acea seară, Margriete îngenunche lângă pat şi se rugă ca Dumnezeu să-l mântuiască pe tatăl ei şi să-l ajute să ajungă la cunoaşterea adevărului.

Qnpâtoiul 8

Urmărit de amintiri

Margriete spăla vasele de la micul dejun când, deodată, auzi o bătaie scurtă în uşă şi tresări. Mama se duse să

răspundă. În câteva minute se întoarse lângă Margriete şi-i spuse:

— Bătrânica Elizabeth e răcită de mai multe zile! Fiica ei a venit să mă roage să merg la ea. Nu cred că-i ceva grav.

Margriete încuviinţă şi zâmbi înţelegătoare. Mama ei era renumită în Dokkum pentru leacurile din plante şi, de aceea, deseori era chemată de oameni ca să-i ajute. Îşi luă rămas-bun şi plecă.

— Margriete?

Margriete se învârti măturând peretele neted cu poalele.

— Tată!

— Margriete, ia loc, trebuie să stăm de vorbă! Copiii se joacă afară.

Margriete simţi cum i se pune un nod în gât. Nedumerită, se aşeză pe scaun în faţa tatălui. De când luase hotărârea să se reboteze, cu o săptămână în urmă, nu mai avusese nicio discuţie atât de serioasă cu tatăl ei. Oare voia să o convingă să se lepede de credinţă?

— Margriete, îţi mai aminteşti ce s-a întâmplat cu trei ani în urmă în oraşul Delft? o întrebă el dus pe gânduri.

Margriete se încruntă şi-şi aranja o şuviţă de păr care-i ieşise de sub bonetă.

— Prea puţin ce-mi mai amintesc… Dar nu am auzit prea multe detalii despre ce s-a întâmplat atunci.

— Şi asta pentru că, împreună cu mama ta, am considerat că erai prea mică şi am decis să nu-ţi spunem. Poate că nu ar trebui să-ţi spun nici acum, dar cred că ar fi bine să ştii ce ţi s-ar putea întâmpla pentru că ai fost botezată din nou.

Se aşternu o tăcere apăsătoare. Tatăl oftă.

— Fiica mea, am încercat să uit acel eveniment, dar pur şi simplu nu pot. Am fost un catolic foarte devotat, dar acel incident m-a făcut să-mi schimb părerea despre Biserica Romană.

Margriete se aplecă pregătită să asculte:

— Spune-mi!

Oftă din nou şi începu să bată cu degetele în masă.

— Cam aşa a fost: A început în Anglia, după ce un grup de oameni li s-a alăturat anabaptiştilor. Persecuția s-a înăsprit atât de tare, încât au ales să fugă în Olanda, unde au sperat să găsească un refugiu. În câteva luni, autoritățile din Delft i-au arestat pe toți cei douăzeci şi şapte, care erau adunați pentru o întâlnire. S-a înscenat repede un proces şi au fost condamnați. Bărbaților li s-a tăiat capul, iar femeile au fost înecate. A fost groaznic... foarte îngrozitor, spuse el îngropându-şi fața în mâini. Timp de mai multe săptămâni oraşul Delft a fost sinistru şi foarte mulți au fost cuprinşi de un sentiment de milă față de anabaptişti.

Îşi ascunse fața în palme. Margriete clătină din cap dezaprobator.

— De fapt, tu şi cu mama eraţi în Delft atunci, nu-i aşa?

Fata observă cum începură să-i tremure degetele de emoție:

— Da, am mers în vizită la un vechi prieten, iar pe tine, împreună cu ceilalți copii, v-am lăsat la unchiul pentru câteva zile. Din nefericire, s-a întâmplat ca şi eu împreună cu mama să vedem cum i-a executat pe câțiva dintre ei. Dar nu am stat. Era pur şi simplu groaznic, Margriete. Iar acum a avut loc incidentul cu cei din Enkhiuzen...

Din nou se lăsă o tăcere, iar cei doi se gândeau la masacrul care avusese loc. Tatăl îşi ridică brusc capul şi se uită țintă în ochii fiicei sale:

— Margriete, uită-te la mine! Vreau să înțelegi că deşi nu sunt prea conştiincios în a merge la mesă, nu sunt de partea anabaptiştilor. Cred că ar trebui să se poarte mai blând cu ei, dar nicidecum nu cred că ei au dreptate. Şi nici nu sunt încântat de faptul că ai trecut de partea lor.

Ochii ei albaştri deveniseră foarte serioşi şi tulburi:

— Ştiu, tată!

Tatăl îşi înmuie glasul şi continuă:

— Margriete, eşti o tânără frumoasă şi te iubesc nespus de mult. Gândeşte-te la ce ți-am spus. Chiar vrei să-ți iroseşti viața? Fiica mea, gândeşte-te la preț şi nu lua o hotărâre

pripită. Zeci de bărbaţi şi femei au fost ucişi deja, şi mă îndoiesc că autorităţile vor avea milă de o fată. Mă doare că trebuie să-ţi spun toate astea, dar am toată certitudinea că nu ai luat o decizie înţeleaptă, nu datorită principiilor, ci datorită preţului pe care trebuie să-l plăteşti.

Margriete îşi frecă mâinile. Se uită repede înspre fereastră, apoi înapoi, la tatăl ei.

— Tată, trebuie să urmez învăţăturile lui Hristos. Viaţa mea nu ar fi îndeajuns să plătească pentru tot ce mi-a dăruit Mântuitorul meu.

Tatăl se ridică încet şi porni înspre uşă. Ştia că fiica sa era o persoană hotărâtă, şi ar fi fost în zadar să încerce să o facă să se răzgândească acum. Puse mâna pe clanţă, după care se întoarse şi-i spuse:

— Margriete, mă rog din toată inima şi cu tot sufletul ca niciodată să nu se ajungă până acolo!

Capitolul 9

VERENA ŞI SCRISOAREA

Era o după-amiază înnourată când Margriete îşi ascunse Noul Testament în buzunar şi porni spre casa Verenei. Era nespus de bucuroasă că-l primise! Faptul că Grietje nu ştia să citească se compensa oarecum cu faptul că părinţii ei erau anabaptişti şi o încurajau pe fiica lor în direcţia în care pornise. De multe ori Margriete a simţit că fără cărticica ei n-ar fi făcut faţă presiunilor tot mai mari, din partea celor din jur.

— Sunteţi tineri şi nu ştiţi ce vi s-ar putea întâmpla în viitor. De aceea strângeţi Cuvântul lui Dumnezeu în inimile voastre, pentru că astfel nimeni nu vi-l va mai putea lua, le spuse cu câteva săptămâni înainte un bărbat, pe un ton foarte serios.

Această avertizare nu mai era necesară, pentru că Margriete şi Grietje deja învăţau versete pe de rost în fiecare zi şi se pregăteau încontinuu în eventualitatea că valul persecuţiei le lua şi pe ele.

Margriete se apropia de casa Verenei, când începu să

picure. Intră în încăperea mică, dar curată şi frumos aranjată. Focul era aprins, iar flăcările făceau ca umbrele să joace pe mobila simplă.

— Am vrut să studiez împreună cu voi, începu Verena după ce sosi şi Grietje, dar mai e şi un alt motiv pentru care v-am chemat.

Apoi se opri şi respiră adânc, încercând să se decidă de unde să înceapă să le povestească.

— Poate ar fi mai bine să vă povestesc de la început. Acum doisprezece ani, în Flanders – Elveția, locuia o tânără pe nume Rachel Louvain. Era căsătorită şi avea un băiețel de trei ani. Avea atâta succes în a le convinge pe alte femei să i se alăture, încât autoritățile au decis să rezolve problema asta o dată pentru totdeauna. Au prins-o şi apoi, fără prea mare vâlvă, au condamnat-o. În câteva săptămâni a fost înecată în secret în închisoare. Cu o săptămână înainte de a fi executată i-au luat fiul. Ştiind ce avea să i se întâmple, Rachel a trimis pe ascuns câteva scrisori din închisoare.

Puteai vedea în ochii ei câtă durere îi pricinuiau aceste amintiri.

— Printre acele scrisori era şi una mai lungă, adresată fiului ei. Iar unei prietene de încredere, cu câțiva ani mai mică decât ea, i-a scris un bilețel în care o implora să păstreze scrisoarea până ce băiatul va creşte mai mare, iar până atunci, să se intereseze unde locuieşte. Îşi dorea din toată inima ca fiul ei – care, mai mult ca sigur, fusese dăruit unei familii catolice să-l crească – să primească scrisoarea. Fata s-a ținut de promisiune şi ştie unde este băiatul acum. Ei i-au schimbat numele de familie, dar el ştie că părinții care-l îngrijesc nu sunt părinții lui adevărați. Numai că el crede că părinții lui au murit în inundații.

Margriete nu prea înțelegea. Unde vrea Verena să ajungă cu întâmplarea? Dar chiar atunci Verena izbucni în lacrimi, ceea ce le şoca pe ambele fete.

— Rachel a fost prietena mea, iar fata mai mică sunt eu! spuse ea, iar ascultătoarele ei rămaseră gură cască.

Apoi băgă mâna în buzunarul rochiei şi scoase un teanc de foi împăturite şi sigilate.

— Asta este scrisoarea lui Rachel pentru fiul ei, pe care acum îl cheamă Jan van Aernem.

Margriete simți cum i se taie respirația. Băiatul fierarului? în fața ei apăru figura întunecată şi gânditoare a lui Jan, cu ochii amenințători. Toți oamenii din Dokkum ştiau că Jan îi ura pe anabaptiştii din Friesland cu o ură de moarte. Oare cum ar reacționa dacă ar primi o scrisoare de la mama lui adevărată, moartă de atâția ani? Oare o va mototoli, gândindu-se că e o glumă pe care cineva a făcut-o doar ca să-l rănească?

— Cred că până la urmă o voi păstra eu, cel puțin pentru o vreme, spuse Verena cu regret. Nu o va primi după cum s-a rugat mama sa, cel puțin nu acum. Rugați-vă pentru el, fetelor! Timp de cincisprezece ani nu am împărtăşit nimănui secretul lui Rachel, dar nu mai puteam, trebuia să spun cuiva, i-îîn caz că se va întâmpla ceva, vream să ştie cineva.

Verena băgă scrisoarea înapoi în buzunar şi oftă. Cele trei se aplecară şi de data aceasta deasupra Bibliei Verenei, ca de obicei, pregătindu-se pentru momentul în care norii groşi ai persecuției ce pluteau deasupra lor s-ar dezlănțui cu sânge, foc şi lacrimi.

În acea seară, când Margriete îngenunche lângă pat, adăugă:

— Doamne, Te mai rog să lucrezi la inima lui Jan. Arată-i calea spre lumină. Îngăduie în viața lui circumstanțe care să-l ajute să conştientizeze că trăieşte în păcat…

De unde să ştie cât de repede şi cât de surprinzător va primi răspuns la rugăciune?

Qppitolui 10

Trădătorul din Dokkum

Margriete, nu poți să te mai gândeşti? o întrebă mătuşa Este.

O îndrăgea foarte mult pe nepoata ei şi era tulburată de decizia pe care aceasta o luase de a părăsi biserica în care se

născuse. De aceea, în această dimineață încântătoare de toamnă, când Margriete veni cu zâmbetul pe buze să-i aducă un coş cu struguri, mătuşa o înfruntă fără niciun ocoliş.

— Nu pot, mătuşă Este! se strădui Margriete să răspundă cât mai amabil posibil, rămânând cu mâna sprijinită de tocul usn.

Îi era foarte greu când propria familie o ruga stăruitor să se lepede de credință. Mătuşa îşi aranja cordoanele de la şorț.

— Dar eşti prea tânără, Margriete! Ai libertatea să gândeşti diferit de toți ceilalți, dacă vrei – chiar dacă ceea ce vrei tu e mai mult decât pot spune. Dar du-te la mesă şi respectă legile, şi acasă, pe ascuns, închină-Te lui Dumnezeu cum crezi tu că e mai bine. Astfel vei putea duce o viață normală, fără să te urmărească oriunde mergi ca să te omoare. Nici nu-ți dai seama cât de mult ai rănit-o pe mătuşa ta în vârstă, prin faptul că ai întors spatele la tot ce ai fost învățată.

Ochii Margrietei erau înecați în lacrimi.

— Îmi pare rău, mătuşă Este! Niciodată n-aş vrea să te rănesc înadins, dar trebuie să ascult de Cuvântul lui Dumnezeu.

— Margriete! o imploră Este. Uite ce pierzi. Uită-te la Friesland, ce frumos arată – spuse ea arătând spre uşa deschisă, la peisajul de toamnă de afară – şi în scurt timp ai putea avea propria casă şi propria familie. Ai putea trăi şi muri în pace. Dar dacă continui în felul acesta, îți vei risipi viața trăind tot timpul cu frica în spate, ca un fugar.

Margriete rămase privind, prin uşa deschisă, la priveliştea minunată de afară, înspre care arătase mătuşa ei. Florile de toamnă erau înflorite în toată splendoarea, iar câteva frunze aurii care se desprinseseră din copac pluteau purtate de vânt. Pe o creangă din vârf era o pasăre care cânta voioasă. Margriete îşi aminti de toate visurile şi speranțele ei de viitor – visuri la care renunțase în acea dimineață de neuitat, în urmă cu câteva luni. Era posibil să fi greşit? Oare nu făcuse o alegere bună?

Se aşternu o tăcere apăsătoare. Mătuşa Este aştepta plină

de speranță.

— Ştiam la ce renunț înainte de a mă alătura lor! răspunse Margriete în cele din urmă, privind în jos pentru un moment, iar apoi, ridicându-şi privirea, continuă: M-am luptat mult până m-am decis. Dar acum am o pace şi o bucurie care nu am ştiut că există. Chiar şi în închisoare sufletele sunt libere. Şi ştii ce, mătuşă Este?... Merită să mori pentru bucuriile pe care le ai când îl urmezi pe Hristos.

Ochii lui Margriete exprimau hotărâre şi străluceau de seninătate. Se uită repede să observe reacția mătuşii, dar ochii Estei deveniseră reci şi-i spuse pe un ton care trăda supărare:

— Margriete, nu vreau să mai aud despre lucrurile astea! Cel puțin mi-am făcut partea şi te-am avertizat. Toate rudele tale sunt catolici fideli. De ce trebuie să-ți faci familia de ruşine şi să stârneşti suspiciuni în dreptul nostru?

Margriete nu-i dădu niciun răspuns pentru că nu ştia ce să-i spună. Orice i-aş spune nu o voi convinge, se gândi ea. De ce să încerc? O va enerva şi mai tare.

Este stătea la uşă privind cum nepoata ei dispărea în zare. Margriete era un mister. Era de neimaginat ca o fată atât de drăguță ca ea să renunțe la toate planurile strălucite de viitor! Da, Margriete într-adevăr se schimbase!

Pentru Margriete drumul spre casă era lung, iar ochii îi erau înceţoşaţi de lacrimi în timp ce păşea pe cărarea atât de familiară. Se întreba ce credea mătuşa ei – sigur nu avea gânduri prea plăcute. Familia lor era foarte apropiată; Margriete era considerată ca aducând ruşine, şi ea era conştientă de faptul acesta. Conştientizarea acestui fapt o rănise mai tare decât o lovitură de armă.

Deodată, a fost trezită din visare de sentimentul că cineva o urmărea cu privirea. Se întoarse, şi ce să vadă? Jan van Aernem stătea în pragul uşii de la fierărie. Acesta nu depuse nici cel mai mic efort ca să-şi ascundă privirea disprețuitoare. Ochii lui negri erau atât de pătrunzători, încât parcă ar fi vrut să o străpungă.

— Eretico! spuse el îndeajuns de tare ca Margriete să-l audă.

Fata a fost uimită de cruzimea din tonul vocii lui.

Următorii doi ani parcă au zburat. Acum Margriete avea nouăsprezece ani şi creştea fizic şi în credință. Petrecuse multe ore studiind împreună cu Grietje şi cu alte surori de credință. Era nespus de bucuroasă când puteau să se adune toți împreună; ajunse să-i îndrăgească la fel de mult ca pe familia ei.

După ce se însera, Margriete o porni pe străzile din Dokkum. Îi era frig şi tremura puțin. Toamna se instalase repede şi alungase soarele. În seara asta, în timp ce Margriete se îndrepta înspre casa unuia dintre vecini pentru o întâlnire ilegală, avea o presimțire.

— Doamne, Te rog să mă păzeşti în seara asta, dacă nu este împotriva voii Tale, murmură ea în întuneric.

Margriete se duse fără niciun zgomot în spatele căsuței şi bătu la uşă. O recunoscură de îndată şi fusese inclusă în discuția pe care o purtau în taină.

— În seara asta trebuie să fim şi mai atenți decât până acum! îi şopti Grietje. Nu ştiu de ce, dar se pare că situația se înrăutățeşte. Nu ştiu cât timp vom mai putea merge înainte fără să ne descopere.

Lui Margriete i se tăie răsuflarea. Cum se putea ca Grietje să fie atât de calmă? Simțea cum fiori reci îi treceau prin şira spinării. Grietje o strânse de mână.

— „Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră?” cită ea în şoaptă, în timp ce se înghesuiră pe banca deja plină. Margriete îşi concentra atenția asupra vorbitorului care predica micii adunări la lumina lumânării.

— Credința creştină adevărată nu poate fi inactivă; ea schimbă, înnoieşte, curăță, sfințeşte, îndreptățeşte şi multe altele. Ea aduce pace şi bucurie. Fericit este cine are o astfel de credință şi o păstrează… până la capăt!

Apoi deschise o Biblie mică, în limba germană – o carte interzisă; grupul restrâns asculta cuvintele pline de inspirație

din Psalmul 91: „Cel ce stă sub ocrotirea Celui Prea înalt, şi se odihneşte la umbra Celui Atotputernic, zice despre Domnul: «El este locul meu de scăpare, şi cetăţuia mea, Dumnezeul meu în care mă încred!» Da, El te scapă de laţul vânătorului.

de ciumă şi de pustiirile ei. El te va acoperi cu penele Lui, şi te vei ascunde sub aripile Lui. Căci scut şi pavăză este credincioşia Lui! Nu trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopţii, nici de săgeata care zboară ziua, nici de ciuma, care umblă în întuneric, nici de molima, care bântuie ziua în amiaza mare. Vei păşi peste lei şi peste năpârci, şi vei călca peste pui de lei şi peste şerpi. «Fiindcă Mă iubeşte – zice Domnul – de aceea îl voi izbăvi; îl voi ocroti, căci cunoaşte Numele Meu. Când Mă va chema, îi voi răspunde; voi fi cu el în strâmtorare, îl voi izbăvi şi-l voi proslăvi. Îl voi sătura cu viaţă lungă, şi-i voi arăta…»„.

Deodată, la uşa din faţă se auzi gălăgie parcă era o gloată de oameni. Frica o făcu pe Margriete să se încordeze. Apoi se auzi ceea ce îi îngrijora cel mai mult pe cei din interior – se auzi o bătaie în uşa din lemn şi pe un ton poruncitor:

— Deschideţi!

Margriete simţi impulsul să fugă. Toţi s-au ridicat de urgenţă. Grietje o apucă de mână pe Margriete şi o trase spre uşa din spate care ducea înspre pădure.

— Hai, repede! şopti Grietje grăbind-o.

Bătaia în uşă devenea din ce în ce mai insistentă. Cele două fete ieşiră în grabă pe uşă, chiar în calea unui soldat care aştepta.

fi

Deznădejde şi speranţă

»»

Margriete tremura, în timp ce împreună cu Grietje stăteau înghesuite pe pietrele reci dintr-o celulă mică. O lumină abia vizibilă se strecura printre gratiile de deasupra lor. Erau buimăcite şi se simţeau stingher, dar şi-au găsit mângâiere în Dumnezeu şi una-n alta. Erau conştiente că avea să vină

şi ziua când urmau să fie prinse, dar nu se aşteptau să fie într-o seară atât de senină şi liniştită.

În cele din urmă Grietje rupse tăcerea cu primul lucru care-i trecuse prin minte.

— De unde ştiau autoritățile că ne-am întâlnit în seara asta? Doar am fost foarte atenți!

Margriete oftă uşor.

— Nu ştiu, dar cred că cineva ne-a trădat. Cineva care ştia că plănuiam să ne întâlnim şi care abia aştepta răsplata în schimbul informațiilor.

Fata îşi aminti privirile furioase pe care le aruncau oamenii din oraş, soldaților care îi târau pe anabaptişti la închisoare. Ştia că cei mai mulți îi compătimeau sau cel puțin aveau respect față de ei. Atunci ca o străfulgerare îşi aminti privirea plină de scârbă şi disprețuitoare pe care i-o aruncase Jan van

Aernem. Ar putea fi el…?

Margriete era frântă de oboseală, aşa că încercă să alunge gândul care tocmai îi venise în minte. Nu putea ca pur şi simplu să înceapă să bănuiască pe unul sau pe altul. Şi nici nu ar ajuta-o cu nimic. O auzea lângă ea pe Grietje şoptind:

— „Domnul este lumina şi mântuirea mea: de cine să mă tem?”

Aproape fără să-şi dea seama, Margriete i se alătură:

— „Chiar o oştire de ar tăbărî împotriva mea, inima mea tot nu s-ar teme. Chiar război de s-ar ridica împotriva mea, tot plin de încredere aş fi…”

A doua zi dimineață, câteva vrăbiuțe începură să ciripească voioase în tufişurile de afară şi o treziră pe Margriete. Nu dormise prea bine şi se gândea cu groază la ce urma să aibă loc în acea zi, în mod inevitabil – inchizitorii o vor interoga, vor încerca să o determine să renunțe prezentându-i alternativă, iar apoi o vor amenința. Mai demult citise o scrisoare din închisoare care vorbea despre cruzimea torturii care se aplica în Dokkum, iar acum, ori de câte ori îşi amintea, inima i se făcea cât un purice. Oare era

destul de puternică? Oare va putea rezista tacticilor viclene?

Prima zi trecu rară să se întâmple nimic. A doua zi la fel… şi tot aşa, timp de mai mult de-o săptămână, în fiecare zi era aceeaşi monotonie, întreruptă doar de batjocurile soldatului tânăr când le aducea raţia zilnică de pâine şi de apă.

— Grietje! murmură Margriete într-o zi, în timp ce-şi dădu drumul să cadă pe pietrele tari şi umede. Mă bucur că avem linişte, dar toate acestea sunt prea greu de îndurat!

— Margriete, îi spuse Grietje cu blândeţe, exact asta-i ceea ce vrea inchiziţia şi cel rău. Ei vor să ne lăsăm descurajate.

Margriete oftă, apoi începu să cânte, amintindu-şi de cântarea celor patru bărbaţi care au murit în Enkhiuzen cu *m* doi ani în urmă. Din situaţia lor, lipsită de orice speranţă, cântarea lor dulce şi curată se unii cu cea a păsărilor libere de afară.

— „Mai degrabă aş alege suferinţa cea mai grea, /Şi să sufăr pentru că sunt copilul lui Dumnezeu, /Decât să am toate bogăţiile lui Faraon, /Şi să mă desfăt doar pentru un timp scurt…”

Celor două fete le era greu în închisoare; nu erau obişnuite cu mâncarea crudă şi insuficientă, nici să fie tratate cu brutalitate, nici cu paturile tari şi umede. Margriete se subţiase, iar bujorii din obraji îi dispăruseră. Grietje se îngrijora pentru ea, dar Margriete susţinea sus şi tare că era perfect sănătoasă.

Dar poate că mai rău decât condiţiile fizice, era tensiunea emoţională. Timp de trei săptămâni Margriete şi-a menţinut pacea sufletească, dar într-o după-amiază însorită, ciripitul plin de voioşie al unei păsări răsună până în celula lor. Margriete se ridică tăcută şi se apropie de gratiile de la fereastră. Stătea în picioare sub fereastră şi se uita în sus la raza de lumină care pătrundea în interior.

Pasărea s-a oprit din cântat; Margriete se întoarse şi se aşeză înapoi lângă Grietje. Amândouă tăceau. După un timp Margriete spuse:

— Grietje, când mă gândesc că s-ar putea să nu-mi mai

văd familia niciodată... vocea i se stinse şi începură să-i curgă lacrimi.

Grietje o îmbrăţişa, şi cele două fete au plâns împreună pentru speranţele, promisiunile şi visele care se spulberaseră.

A venit şi ziua când, într-o încăpere mică, Margriete stătea în picioare înaintea unor bărbaţi îmbrăcaţi în robe negre, a căror îndatorire nu era alta decât să o convingă să se întoarcă la Biserica mamă.

— Cum te cheamă? începu brusc şi aproape mecanic, un om brunet, mic de statură, privind-o tăios.

Fata se sforţa să-l privească:

— Margriete Emkens.

— Câţi ani ai?

— Nouăsprezece!

— Ai fost rebotezată? o întrebă încruntându-se. Margriete se gândi puţin. Era o întrebare de viaţă şi de moarte.

— Da!

Devenea din ce în ce mai mânios, dar continuă să o bombardeze cu întrebări.

— Crezi că Hristos s-a dăruit pe Sine şi pâinea este trupul Lui? Hristos a spus: „Luaţi, mâncaţi; acesta este trupul Meu", şi Pavel a spus la fel.

Margriete îşi băgă degetul într-o gaură din masă.

— Hristos stă la dreapta lui Dumnezeu; El nu se bagă printre dinţii oamenilor.

Ochii celui care o interoga scânteiau de furie.

— Dacă nu renunţi la credinţa asta, vei ajunge în fundul iadului pentru totdeauna! Asta-i ce spun toţi ereticii!

Îşi mai înmuie tonul vocii şi se lăsă pe spătarul scaunului.

— Gândeşte-te la tinereţea ta! Viitorul îţi stă înainte! Nu poţi să renunţi la ideile astea prosteşti?

Interogatoriul părea să dureze ore în şir. Îi vorbeau lui Margriete pe un ton măgulitor despre faptul că era tânără şi avea speranţe mari pentru viitor, şi o rugau stăruitor să se elibereze lepădându-se. Dar Margriete se minuna de harul lui

Dumnezeu şi cum El îi punea în minte răspunsuri la întrebările şi argumentele cu şiretlic ale inchizitorilor.

În cele din urmă Margriete a fost dusă sub escortă înapoi la celula ei rece şi umedă, unde s-a rugat mult şi cu ardoare pentru Grietje. Ştia că şi prietena ei era tratată la fel. Se cutremură la gândul că aflându-se sub o presiune constantă, Grietje s-ar putea lepăda de credință.

— Doamne, te rog s-o întăreşti pe Grietje! murmură ea cu capul aplecat deasupra paielor intrate în putrefacție.

Zilele se scurgeau încet pentru Margriete şi pentru Grietje, iar nopțile tot mai reci, făceau ca paturile lor umede să devină tot mai inconfortabile. La anumite intervale de timp, una dintre fete era luată pentru a fi interogată, în timp ce cealaltă aştepta cu teama ca nu cumva cea interogată să se lepede de credință.

— Trebuie să fim mulțumite, comentă Margriete în treacăt într-o după-amiază înnourată, întinzându-se să se uite pe geam. Imaginează-ți numai prin ce ar trebui să trecem dacă am fi bărbați de vârsta a doua.

Grietje se cutremură numai gândindu-se.

— Dar fi sigură că amenințările sunt la fel de aspre ca pentru ei. Trebuie ca cel puțin să aibă milă de vârsta noastră şi de faptul că suntem fete.

Până în acel moment niciuna din fete nu fusese târâtă în încăperea înjositoare numită: camera de tortură; unde inchiziția folosea mijloace nemiloase pentru a-i convinge pe deținuți. Zvonurile a ceea ce ți se putea întâmpla acolo, erau îndeajuns ca să-l facă şi pe cel mai curajos om să tremure. Şi întotdeauna în mintea fetelor era o frică persistentă care nu le dădea pace *dacă aş ajunge acolo, aş putea să rămân credincioasă?* Aproape niciodată nu vorbeau despre aceasta, dar micile îndoieli le însoțeau tot timpul, ca un nor greu care atârna deasupra capului lor.

Un lucru de care se putea bucura Grietje, era că Margriete o învăța să citească. Îi luă mult timp şi şi-ar fi dorit să aibă cărți şi lecții adevărate, dar totuşi progresa. Margriete îi

preda lecțiile cum ştia mai bine, scriind pe pământ şi în praf. Aceasta le ajuta pe amândouă fetele să învețe, iar zilele erau mai uşor de îndurat. Grietje îşi dorise dintotdeauna să ştie să citească.

Din când în când Grietje sau Margriete se ridicau pe vârfuri ca să privească printre gratiile de la gemuleț şi-i spunea celeilalte ce zărea în lumea de afară. Într-o zi, Margriete se întinse să privească cum pluteau norii, când deodată rămase fără aer şi făcu ochii mari de groază şi de uimire.

— Ce-i? o întrebă îngrijorată Grietje şi sări în picioare. Margriete clipi. Era un tânăr care se plimba prin curtea închisorii, şi era evident că era liber pentru că vorbea pe un ton foarte prietenos cu primarul. Margriete spuse în şoaptă cu o voce tremurândă:

— E Jan van Aernem!

Devenea tot mai sigură de bănuiala pe care o avuse în seara în care fuseseră închise. Îşi amintea prea bine privirile pline de ură şi cuvintele pline de dispreț pe care i le arunca Jan de fiecare dată când trecea pe lângă fierărie. Era posibil ca Jan să le fi trădat?

Qaptiolul 12

atât

Sabia pe care a adus-o Hristos

Te rog, Margriete! Margriete nu-l mai văzuse niciodată pe tatăl ei de agitat.

— Mama ta e înnebunită. De mai multe săptămâni abia dacă mai doarme şi ea puțin, şi se simte foarte rău.

Tonul vocii i se înmuie vizibil, dar ochii încă îi scânteiau de hotărâre.

— Fiica mea, nu poți pur şi simplu să renunți la asta? Frații tăi mai mici, îndeosebi Lijsken, sunt foarte tulburați şi îmi dau seama că nici nu ştiu ce să creadă. Uite ce faci cu familia noastră!

Îşi alesese cu grijă subiectul despre care să vorbească şi ştia prea bine că cuvintele lui vor avea o influență asupra

fiicei sale sensibile.

Ochii Margrietei erau scăldați în lacrimi şi când se gândi la familia ei lacrimile se revărsară. Amintiri foarte clare îi treceau prin minte cum familia lor se juca, mânca şi vorbea împreună. Era cu o sută de ani în urmă?

— Tată, spuse Margriete printre lacrimi într-un final, tu nu înțelegi. Hristos înseamnă totul pentru mine; cum aş putea să mă lepăd de El, după tot ce a făcut pentru mine?

— Margriete, tu nu înțelegi, îi spuse apăsat tatăl. Apoi coborî tonul şi continuă:

— Poate că anabaptiştii au dreptate. Ştii că în niciun caz nu sunt de acord cu Biserica Catolică. Dar nu înțeleg motivul pentru care propria mea fiică trebuie să stea în închisoare pentru ceea ce crede. Margriete, ar trebui să-ți admir tăria de caracter, dar nu e necesar! Spune-le că le vei fi credincioasă şi vei merge la mesă şi vino acasă.

Tatăl bătea cu degetele în perete.

— Dacă vrei să-ți păstrezi ideile astea acasă, nu-mi pasă. Pe nimeni nu-l va interesa, decât probabil pe mama ta. Nu vei mai avea necazuri şi nici nu va mai trebui să trăieşti cu frica în spate. Şi vei duce o viață normală.

Tatăl zâmbi plin de speranță:

— Şi te vei căsători şi îmi vei aduce câțiva nepoței. Margriete se înroşi şi îşi frecă mâinile de şorț.

— Dar asta ar însemna să înşel. Şi în plus, niciodată n-aş putea să promit să fiu credincioasă Bisericii Catolice sau să merg la mesă.

Zâmbetul îi pieri; începură să apară semne de mânie.

— Ascultă ce-ți spun eu, fiica mea! Tu nu realizezi ce ți se va întâmpla dacă nu faci ce-ți spun eu. Au fost – spuse el aruncând o privire plină de răutate la uşa cu grilaj – mai binevoitori datorită vârstei pe care o ai, dar nu vor avea răbdare la nesfârşit. Îți va părea rău!

Aceste cuvinte amenințătoare au plutit în aer pentru un timp îndelungat şi chinuitor.

Deodată la uşă se auzi un zgomot care indica faptul că

temnicerul venea să-i dea drumul tatălui să se întoarcă în libertate. După ce uşa se deschise brusc, tatăl ezită şi se uită la Margriete cu o privire care o implora. Nu le mai era permis să vorbească, aşa că el doar arătă subtil înspre uşă.

Margriete clătină uşor din cap. După ce paşii lui nu se mai auziră pe coridorul rece, Margriete îşi dădu drumul pe paiele mucegăite şi-şi acoperi faţa cu mâinile, iar lacrimile au început să i se prelingă printre degete. Grietje se uita la ea neajutorată. După un timp se duse lângă Margriete şi-i puse mâna pe genunchi.

Margriete privi în cele din urmă în sus şi îi şopti: – „Nu un vrăjmaş mă batjocoreşte, căci aş suferi: nici cel care mă urăşte… căci m-aş ascunde dinaintea lui. Ci tu, pe care te socoteam una cu mine şi prieten cu mine!”

Bine cunoscutul zgomot al cheii în încuietoarea de la uşă le trezi brusc pe cele două fete a doua zi dimineaţa. Era porţia lor de pâine şi apă pentru ziua respectivă, dar spre surprinderea ei Margriete constată că nu era temnicerul care venea de obicei şi care găsea o plăcere diabolică în a-şi bate joc de ele ori de câte ori avea ocazia. Omul acesta era mai în vârstă, şi în loc de un rânjet batjocoritor, expresia feţei lui avea o aură de mister. Margriete îşi ridică puţin sprâncenele, dar pretinse că nu observase şi-şi întoarse privirea.

Omul le puse în grabă mâncarea jos, apoi dintr-o singură mişcare, scoase ceva din buzunarul interior şi le aruncă fetelor, apoi dispăru fără să spună niciun cuvânt.

— Ce-i asta? întrebă Margriete surprinsă şi ridică pachetelul. Rămase fără aer.

— Grietje! Am primit scrisori de acasă – de la familiile noastre! Ne-au trimis hârtie şi cărbune ca să le răspundem!

Puse o foaie în braţele lui Grietje care stătea uluită, şi o despacheta pe a ei. Imediat recunoscu scrisul lui Lijsken.

Dragă Margriete.

Ne este dor de tine. Mama e foarte îngrijorată cu privire la tine. Aproape că nu se poate gândi la nimic altceva. Nu ai putea să-i convingi cumva? Poate că îţi vor da drumul.

Janneken mi-a spus să-ți spun că abia aşteaptă să vii acasă. Şi toți ceilalți abia aşteaptă.

Tata mi-a zis să te rog să renunți la prostiile alea, *ca* să te poți elibera. Cei micuți plâng după tine. Te rog, Margriete, fă ce-ți spun ei. E groaznic aici; nu cred că este vreunul care să se gândească sau să vorbească despre altceva. Oamenii din oraş sunt foarte supărați şi nu cred că e drept că tinerii au fost închişi. Sunt foarte multe discuții aprinse despre cine te-ar fi putut trăda. Jan *van* Aernem a recunoscut că el e vinovatul, şi foarte rău a făcut. Acum toți îl urăsc.

Te iubim şi sperăm să te revedem în curând. Mama şi cu mine ne rugăm adesea pentru tine.

Cu dragoste, sora ta Lijsken.

Margriete rămase o bucată bună de timp cu privirea pierdută la foaia pe care o ținea în mână.

Jan… el îi trădase. Încercă să uite, dar îi era greu când consecințele faptei lui o înfruntau în fiecare secundă, trează sau dormind.

Se gândi din nou la familia ei şi încercă să-şi amintească cum arăta fiecare în parte. Şi-i imagina stând la masă, discutând fiecare propoziție în parte şi dictându-i lui Lijsken ce să scrie în scrisoare. Oare îi va mai vedea vreodată?

Cu degetele tremurânde, se întinse să ia o foaie. O puse cu grijă pe o piatră netedă şi începu să scrie:

Dragii mei.

M-am bucurat să primesc veşti de la voi. M2 rog foarte des pentru voi. Spuneți-i familiei lui Srietje că amândouă suntem sănătoase şi stăm în aceeaşi celulă, lucru pentru care-l suntem recunoscătoare lui Dumnezeu. Amândouă încă gândim la fel şi sunt hotărâtă *ca* prin harul Mântuitorului să păstrez credința sfântă până la moarte.

Lijsken, să ştii că mi-e dor de tine. Împlineşte poruncile lui Dumnezeu, iubeşte ce-i bun, şi sufletul tău va fi în siguranță. Vezi? Eu nu am fost închisă pentru omor, tâlhărie sau orice altă nelegiuire, ci doar datorită faptului *că* aveam Cuvântul lui Dumnezeu şi trăiam după principiile lui…

Capitolul fi

Procesul

Încă o rundă de întrebări. Deja se obişnuiseră cu acest lucru, dar de data asta avea să fie diferit.

Astăzi vor decide dacă Margriete şi Grietje vor rămâne în închisoare sau vor fi eliberate; dacă le vor lăsa în viaţă sau dacă le vor condamna la moarte. Astăzi va avea loc procesul – fără îndoială unul doar de faţadă, totuşi, era procesul lor. În curând zilele, săptămânile şi lunile de suspans se vor sfârşi.

Sosise primăvara; păsărelele ciripeau gălăgioase, iar copacii începeau să înmugurească. Petrecuseră în închisoare cinci luni friguroase şi lungi, dar în cele din urmă trecuse şi iarna grea.

Margriete şi Grietje îngenunchează pe pietrele reci şi I se închinară Singurului care le putea da putere şi har. Apoi rostiră împreună abia şoptit:

„Nu te teme nicidecum de ce ai să suferi. Iată că diavolul are să arunce în temniţă pe unii din voi, ca să vă încerce. Şi veţi avea un necaz... Fii credincios până la moarte, şi-ţi voi da cununa vieţii".

Imediat ce primele raze de lumină pătrunseră în celulă, cele două fete au fost escortate brutal, trecând prin coridorul rece şi umed. Margriete se bucura că măcar până atunci fuseseră împreună în aceeaşi celulă, chiar dacă era mică. Aceasta era prima dată când urmau să fie interogate împreună.

Margriete şi Grietje au fost împinse în încăperea unde domnea o tăcere ameninţătoare şi îmbrâncite să se aşeze pe nişte scaune nefinisate, aşezate la o masă unde aşteptau adversarii. Margriete se îngrozi când observă că inchizitorul cu ochi iscoditori, cu care avusese de-a face la prima „sesiune", era chiar în dreptul ei. El o privi fioros, ca o panteră care-şi urmăreşte prada.

Întrebările obişnuite erau puse într-o succesiune monotonă. Apoi inchizitorii au ajuns la problema zilei. Secretarul ţinea nesigur condeiul deasupra foii.

— Nu ai fost botezată când erai mică?

Margriete suspină în sinea ei. Îi mai puseseră aceste întrebări de cel puțin zece ori înainte.

— Nu îmi amintesc nimic din ce s-a întâmplat când eram doar un bebeluş; părinții mei mi-au spus că am fost botezată, dar nu a fost conform Sfintelor Scripturi.

— Dar ai mai primit vreun botez în afară de acela? spuse el cu aroganță.

— Am primit un botez care a fost conform Cuvântului lui Dumnezeu.

Inchizitorul îşi frecă mâinile.

— Consideri că botezul pe care l-ai primit când erai mică, nu este bun?

Margriete îşi frecă mâinile în locul strâmt.

— Dacă l-aş fi considerat bun şi aş fi crezut că este bun, nu aş fi acceptat un alt botez.

În ochi îi apăru o licărire:

— Cine te-a botezat?

— Nu vă pot spune! răspunse Margriete cu o voce stinsă.

dar hotărâtă.

Ştia că ei şi-ar fi putut da seama, dar dacă le spunea, era posibil ca situația lui Menno să se înrăutățească, dacă-l prindeau vreodată.

— Dacă nu vrei să spui, avem noi metode să te facem să spui! continuă el pe un ton amenințător, care prevestea ceva rău.

Margriete nu scoase niciun cuvânt.

— Margriete, să ştii că îți va fi greu dacă nu-ți mărturiseşti greşeala, şi nu te întorci înapoi la Sfânta Biserică Romană! îi întrerupse un altul.

Margriete dădu uşor din cap că nu.

— Dacă îmi arătați o greşeală conform Cuvântului lui Dumnezeu, atunci o voi mărturisi cu bucurie.

În acel moment, brusc schimbară subiectul.

— Nu ai fost la nicio întâlnire înainte de a primi botezul?

— Ba da, cel puțin de trei sau patru ori. El dădu din cap

plin de satisfacție.

— Unde s-au ținut? în care case? Agitată, fata îşi pocni degetele.

— Unele s-au ținut în pădure!

— Iar celelalte?

Domnul se aplecă deasupra mesei. Margriete îşi coborî privirea:

— Nu vă pot spune!

În acel moment, interveni un alt inchizitor:

— Margriete, nu am vrea să te vedem suferind; ne e milă de tine pentru că eşti tânără şi neexperimentată. Încă nu eşti destul de matură şi de aceea te-ai rătăcit; gândeşte-te la familia ta, la viitorul tău şi recunoaşte că ai greşit.

Ea îşi ridică privirea ca să-l privească în ochi.

— V-am spus că dacă îmi dovediți cu Scriptura că am greşit, atunci îmi voi recunoaşte greşeala.

Timp de o clipă, nu se putea auzi niciun alt zgomot, decât condeiul secretarului care scria tot ce spunea Margriete. Cu ochi iscoditori, inchizitorul luă câteva foi şi le analiză atent.

Îşi ridică sprâncenele şi zâmbi – zâmbet care exprima milă şi compătimire, dar ochii îi sclipeau de ură.

— Margriete, regreți vreun lucru pe care l-ai spus? Ne-am bucura să-l schimbăm şi să te iertăm pentru ce ai spus.

Margriete schiță un zâmbet şovăielnic:

— Nu e necesar să schimbați nimic!

Un bărbat înalt, care stătea lângă peretele de piatră, îi şopti plin de admirație colegului lui:

— Extraordinar! Ai mai văzut vreo tânără care să fie atât de sigură de ceea ce crede? Săraca fată, e mult prea delicată ca să se stingă într-o carceră subterană.

— E alegerea ei, veni răspunsul însoțit de un rânjet. Ar putea fi eliberată în orice moment dacă s-ar lepăda.

— Garantez că nu va mai ține mult aşa! exclamă un bătrân cu milă în glas. Se pare că inchizitorii îşi pierd răbdarea.

Margriete stătea liniştită fără să spună nimic, în timp ce Grietje era expusă la multe dintre aceleaşi întrebări,

rugăminți şi amenințări. După aceea, nu mai era nimic de făcut decât să aştepte să se citească sentința. Intrigați de pacea celor două fete, bărbații din acea încăpere au început să-şi bată joc de ele şi să le zâmbească batjocoritor.

Părea că trecuseră ore în şir când, în cele din urmă, secretarul intră în încăperea mică, urmat de inchizitori, judecători, primar şi de administrator. Deodată, în încăpere se lăsă o tăcere ca de mormânt. Secretarul îşi regla vocea şi rosti cu solemnitate:

— Având în vedere că Margriete Emkens, fiica lui Claes, din Dokkum, şi Grietke Jans, fiica lui Gijsbert, din Dokkum, au fost rebotezate şi s-au alăturat sectei şi ereziei anabaptiştilor, susținând puncte de vedere dăunătoare cu privire la sacramentele sfintei Biserici, contrare sfintei credințe creştine, contrare actelor de cult ale sfintei Biserici menționate anterior şi contrare legilor scrise şi decretelor Majestății regale, binevoitoarei noastre doamne; ba mai mult, persistă cu încăpățânare în necredința lor, în greşeli şi în erezie; de aceea domnii judecători, auzind cererea domnului administrator cu privire la persoanele mai sus menționate, şi ceea ce-au mărturisit ele, şi având în vedere circumstanțele acestui caz, condamnăm persoanele mai sus menționate să fie înecate de călău. Ordin primit şi rostit astăzi, 4 aprilie 1543.

În sala de judecată domnea o tăcere ca de mormânt. Câțiva dintre bărbați rămaseră şocați de sentința dură care fusese rostită pentru cele două fete care erau în floarea vârstei.

Margriete şi Grietje au fost separate de îndată şi escortate în celule diferite, unde nu mai puteau şti una de alta. Margriete aruncă o privire prin celulă. Semăna foarte mult cu cea în care fusese înainte. *Nu voi mai şti dacă Grietje va rămâne credincioasă?* se gândi ea. *Doamne, Te rog să o ții pe Grietje aproape de Tine!*

Margriete avea să mai stea în închisoare numai cinci zile.

Capitolul 14

Evadare?

Trecuse o zi de când avusese loc procesul şi de când se rostise sentința – cea mai lungă şi cea mai sumbră zi din viața lui Margriete. Iar acum, când umbrele nopții cădeau peste închisoare, fata îşi dădu drumul în paie. Încercă să se roage, dar frica amenința să o sugrume.

Înec! Moarte! Suna atât de dur… de rece… atât de decisiv! Nu se va căsători niciodată, nu va gusta niciodată bucuria de a-şi ține propriul bebeluş în brațe, nu va putea niciodată să-şi vadă copilaşii crescând şi ajungând tineri frumoşi. Niciodată nu se va mai plimba cu Grietje pe străzile din Dokkum, nici nu va mai mulge vaca, nici nu va mai spăla vasele, nici nu o va mai săruta pe mama ei înainte să meargă la culcare. Lumea în care se simțea atât de sigură se prăbuşise; era închisă în Leeuwarden şi condamnată.

Cu mâinile tremurânde, Margriete îşi aranja puțin părul. Oare aceasta avea să fie ultima noapte pe care o petrecea pe pământ? Se uită în sus pe geam, dar luna şi stelele erau ascunse după norii furioşi.

Gândindu-se că toate visele i se spulberaseră, lacrimile au început să i se prelingă încet pe obraji.

— Doamne, gemu fata cu glas tare, trăgându-şi genunchii la piept şi punându-şi mâinile în jurul lor. *Vreau* să mă supun Ție, dar e foarte… greu…

Timp de mai mult de o oră, Margriete rămase singură, luptându-se cu sinea, visele şi dorințele ei. Numai pereții reci de piatră erau acolo ca să asiste la bătălia aprigă care se dezlănțuia în duhul ei. *Să moară…* chiar înainte să împlinească douăzeci de ani? Sigur făcea ce trebuia? Sau… era posibil să se înşele?

Fata se aşează încet pe genunchi şi-şi împreună mâinile, încet, pe obraji începură să i se prelingă lacrimi, iar buzele i se mişcau în agonia tăcută a inimii.

După un timp îndelungat, cu o înfățişare plină de pace, Margriete se ghemui jos şi închise ochii. Vise noi, cereşti au început să-i apară în somnul liniştit.

Şi în înaltul cerului, luna începu să strălucească din nou.

Grietje tresări brusc în somnul sporadic şi se trezi. Se ridică în şezut şi încercă să-şi liniştească inima care-i bătea nebuneşte. Ce o trezise? La uşă se auzi un foşnet abia desluşit, apoi un *clid* Pe coridor se auzeau paşi înceți care se îndepărtau.

Ca într-un vis, Grietje se ridică în picioare, iar apoi, în vârful degetelor, se îndreptă înspre uşă. Încercă să tragă zăvorul fără să facă zgomot. Era deschis!

Fără să facă vreun zgomot, îşi ridică boneta şi şi-o aşeză pe cap. Bâjbâind, îşi legă şorțul şi se împinse uşor în uşă. Se deschise puțin. Împinse uşa până o deschise destul de mult ca să poată trece şi ieşi pe coridor.

Petrecuse destul timp în închisoare ca să ştie bine ce trebuia să facă. Fără nicio ezitare, Grietje îşi croi drum prin labirintul de holuri întunecare. Se uită la poarta care ducea înspre libertate. Era deschisă pe jumătate, pentru a permite aerului de aprilie să pătrundă în interior, unde paznicul dormea. Fata ieşi pe poartă ca o umbră şi dispăru în noapte.

Grietje făcu dreapta şi o luă la fugă – să iasă din Leeuwarden, să meargă în Dokkum, la familia ei. Fugea pe lângă drum, prin iarba moale, ca să nu facă zgomot pe drumul cu pietriş. Uitându-se la poziția lunii pe cer, Grietje bănuia că era în jur de ora unu dimineața. Trebuia să se grăbească dacă vrea să ajungă în Dokkum până în zori.

De îndată ce începură să se ivească zorile, Grietje ocoli prin pădure. Ştia că autoritățile ar opri-o din toată nimica numai ca să o închidă din nou. Încet, îşi croi calea printre tufişuri, încercând să calce pe muşchi sau pe pământ, ca să nu calce pe frunzele uscate şi să foşnească.

Soarele strălucea în toată splendoarea, când Grietje ajunse în Dokkum. Se furişă până la marginea pădurii, apoi fugi prin câmp înspre casă. Când ajunse, bătu uşor la uşă.

Îndată, toată familia era adunată în jurul ei, râzând, plângând şi vorbind în acelaşi timp. Degeaba încerca Grietje să-i liniştească. Copiii ascultau ochi şi urechi în timp ce Grietje le povestea. Mama îşi dădu drumul într-un scaun şi

plângea de bucurie.

— Ascultați! le spuse ea legându-şi din nou şorțul. Acum trebuie să plec pentru că acesta e primul loc unde vor veni să mă caute. Şi să nu mă întrebați unde mă duc. E mai bine dacă nu ştiți.

— Dar unde e Margriete?

Pe neaşteptate, ochii lui Grietje se umplură cu lacrimi.

— Din câte ştiu, e încă în închisoare şi este condamnată. Nu ştiu în care dintre celule au pus-o. Dacă aş fi ştiut, aş fi încercat să-i transmit un mesaj. Chiar n-am nicio idee cine mi-a descuiat uşa. Poate că i-au descuiat-o şi pe a ei. Dar atunci ar fi mai periculos. Posibil ca cineva *să uite* să încuie o uşă, dar două? Ar fi evident că a fost intenționat.

Emoționată, mama lui Grietje mergea dintr-o parte în alta prin bucătărie. Îi întinse lui Grietje un coş şi-i spuse:

— Ia puțină brânză şi nişte pâine ca să mănânci, în cazul în care nu găseşti imediat un loc unde să stai.

Grietje îşi îmbrățişa mama:

— Tată, mamă şi toți ceilalți să ştiți că vă iubesc! Voi încerca să vă trimit veşti cât mai des.

Apoi se întoarse şi plecă.

Cununa vieții

Margriete luă beţişorul şi făcu încă un semn mic pe perete. Ştia că nu avea rost să numere zilele, dar oarecum i se părea important să ştie a câta zi era. Pe perete erau cinci semne abia vizibile. *Asta înseamnă că au trecut cinci zile de când am fost condamnată,* se gândi Margriete. *Poate cape Grietje deja au luat-o.*

Nu trecuse nicio zi fără ca Margriete să nu se gândească la Grietje şi deseori se ruga pentru ea. Dacă Grietje renunțase? Margriete se cutremură.

După ce primele raze ale soarelui pătrunseră în celulă, Margriete asculta atentă pentru a-l auzi pe temnicer când venea să-i aducă porția de pâine şi apă. Nu-i păsa prea mult de mâncarea care oricum nu avea niciun gust, dar acesta era singurul lucru care întrerupea monotonia din închisoare.

Soarele ajunse sus pe cer, iar băiatul încă nu venise. Inima Margrietei a fost cuprinsă de frică – oare intenționau să o țină flămândă până când avea să se supună? Nerăbdătoare, se uită la clanță. Trecuseră deja câteva ore de când ar fi trebuit să vină băiatul.

Margriete tresări când deodată se auzi zgomotul familiar al uşii. Dar în loc să primească apă şi pâine, apărură doi gardieni necunoscuți şi-i făcură semn să-i urmeze.

Fata se ridică încet şi se apropie de ei. Probabil că aceasta era ziua care fusese hotărâtă. Pentru ce altceva ar mai avea nevoie de ea?

Îşi întinse mâinile, iar ei i le legară strâns. Gardienii se purtau blând cu ea. O lăsară să respire aerul curat şi să simtă razele soarelui pentru prima dată după atâtea luni.

În timp ce mergeau înspre canal, alți doi oameni li se alăturară şi ținură un monolog neîntrerupt, încercând să o convingă să renunțe la „prostii". Margriete privea unduirile apei şi se comporta ca şi cum ei nu erau acolo. Deodată râul îşi pierdu toată frumusețea de altă dată. Acum părea întunecat şi sinistru. Apoi se uită înspre cer şi rămase cu privirea ațintită acolo. Pacea inundă din nou ființa ei.

Grietje se strecură în pădurea umbroasă, foarte atentă să nu fie zărită de pe drum. O femeie miloasă din sat îi spusese că o fată anabaptistă urma să fie ucisă, şi de aceea nu-şi putea permite să se îndepărteze prea mult de Dokkum.

Sărmana mea familie, s-ar putea să creadă că deja sunt prin Utrecht, se gândi întristată Grietje, şi păşi pe o piatră mai mare. Avusese grijă să nu-şi dezvăluie nimănui identitatea, şi nici măcar nu se întoarse la familia ei în cele patru zile de când evadase.

Autoritățile încă nu se liniştiseră. Grietje era recunoscătoare pentru copacii care înmuguriseră, pentru că putea să se furişeze până la canal fără să fie descoperită. Se strecură printre crengile împleticite şi se ghemui sub lujerii care se legănau în bătaia vântului.

Deodată, simți un fior rece şi se opri brusc. Oamenii erau

adunați acolo pe o suprafață mare, împrăştiați de-a lungul malului, întinzându-şi gâturile ca să vadă mai bine.

Grietje găsi o piatră mai mare şi se sui pe ea, ascunsă pe jumătate după trunchiul unui copac. Era cam la cincisprezece metri depărtare de malul apei şi se întinse ca să-şi zărească prietena. Lacrimile îi începoşară ochii când o zări pe Margriete cum era dusă prin mulțime până la o platformă de pe marginea râului.

Bărbați şi femei au început să se agite şi să murmure mânioşi. O fată atât de tânără, de frumoasă şi de... drăguță! Erau siguri că nu merita una ca asta. Grietje observă că un om din mulțime strânse pumnii şi îşi deschise gura ca şi cum ar fi vrut să vorbească, dar o femeie de lângă el, plină de frică, l-a liniştit imediat. Anchetatorii luau de urgență atitudine împotriva celor care îndrăzneau să protesteze.

Un băiat elvețian de şaptesprezece ani, cu ochi negri, urmărea încordat priveliştea. Privirea îi rămase ațintită asupra feței ei, iar în clipa următoare privirea ei cuprinzătoare se opri asupra lui. Atunci Margriete zâmbi cu blândețe, iar zâmbetul prietenos pur şi simplu îi schimbă fața. Apoi spuse doar mişcându-şi buzele: *Te iert!*

Mă iartă! în acel moment orice urmă de satisfacție de pe urma faptului că o trădase dispăruse brusc. Conştientizarea prețului pe care l-au plătit atâția oameni ca urmare a faptei sale veni ca o lovitură neaşteptată. Pentru un moment se simți ruşinat, dar apoi încercă să se îndreptățească. Anabaptiştii ăştia sunt un adevărat blestem pentru Biserica Catolică! Strânse din dinți cu amărăciune şi plecă supărat.

Era evident că anchetatorii erau mânioşi datorită atitudinii pe care o avuseseră oamenii şi erau nerăbdători să le arate cine avea autoritate. O prinseră pe fată de mâini, dar apoi ezitară.

ca şi când vreau să-i acorde o ultimă şansă să se întoarcă la Biserica Romană.

Dar chiar atunci, o voce distinctă şi blândă se ridică deasupra mulțimii care privea înmărmurită de pe platformă:

— „Când trupul acesta supus putrezirii, se va îmbrăca în neputrezire, şi trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: «Moartea a fost înghiţită de biruinţă. Unde îţi este biruinţa, moarte? Unde îţi este boldul, moarte?» Dar mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruinţa prin Domnul nostru Iisus Hristos!”

Qaptiolul 16

O CASĂ, UN OM, O ÎNTÂMPLARE

Cerul era senin, de un albastru azuriu, formând o cupolă deasupra oraşului Dokkum din Friesland. Adierea uşoară de primăvară trezea florile şi frunzele din somnul lung de peste iarnă şi de-a lungul drumului prăfuit care ducea spre ieşirea din oraş, se părea că tot pământul vibra de viaţă.

Un zgomot neobişnuit şi înăbuşit de lemne trosnind pluti până la drumul care ducea în pădure, apoi se făcu linişte. Timp de câteva secunde domni tăcerea, apoi pe neaşteptate, de după tufişurile umbroase, apăru Grietje.

Unde voi dormi noaptea asta? se întrebă ea cu voce tare.

Soarele înflăcărat cobora încet la orizont, când Grietje încetini pasul. Se opri pentru câteva secunde ca să se gândească. La câteva zeci de metri depărtare era o căsuţă cam mică, dar bine întreţinută, cu flori agăţătoare în jurul uşii, iar într-o parte a casei era un grajd mai mic.

Să îndrăznească să întrebe dacă au un loc pentru ea, unde să stea peste noapte? Slăbită, fata aruncă o privire spre orizontul care se întuneca tot mai tare. Simţi cum se răcorea şi începea să cadă rouă; apoi dădu din cap şi se duse hotărâtă şi bătu la uşă.

Timp de câteva momente îşi ţinu respiraţia, apoi o femeie tânără, îndesată, cu părul blond, răspunse la uşă zâmbind.

Grietje nu era obişnuită să ceară ajutor de la străini, de aceea în acel moment nu-şi mai găsea cuvintele, iar buna ei dispoziţie dispăru.

— Bună seara! îngăimă ea în cele din urmă. Sunteţi drăguţă să mă lăsaţi să dorm în grajdul dumneavoastră peste

noapte?

Femeia deschise uşa larg.

— În grajd, nu! în casă, da! Intră!

Grietje ezită, se înroşi, apoi păşi în bucătărie. Gazda îşi măsură discret musafira: avea o faţă senină, o rochie drăguţă cu şorţ, dar prăfuită, părul brunet şi ondulat şi ochii negri. Femeia se încruntă nedumerită şi deschise gura să spună ceva, dar apoi se gândi mai bine şi se întoarse lângă vatră.

— Sper că nu vă deranjez, spuse politicos Grietje ca să rupă tăcerea încordată, aşezându-se recunoscătoare pe scaunul pe care i-l oferise.

— Nu, nu, chiar deloc! o asigură femeia. Am avut destui călători care au rămas aici peste noapte – din moment ce locuim atât de departe de la drum.

Râsul ei colorat pluti deasupra vasului cu mâncare.

— Eu mă numesc Soetgen Munstdorp, dar mi se spune Soet.

Se opri, iar Grietje înţelesese că era rândul ei să se prezinte. Grietje îşi mângâie cu încordare şorţul. Dacă îşi dezvăluia identitatea faţă de această femeie, atunci amândouă erau în pericol. Să spună un nume oarecare sau pur şi simplu să ignore situaţia? Grietje decise să treacă peste.

— Locuiţi singură? întrebă repede fata, uitându-se prin încăpere.

Făcea orice numai să distragă atenţia de la ea însăşi.

— Oh, nu! îi răspunse femeia repede şi se îmbujora. Ar trebui să apară şi soţul meu, Claes. Uite-l că vine! adăugă în grabă după ce se uită pe fereastră.

Grietje aştepta agitată. Oare cum va reacţiona soţul femeii când va vedea un musafir necunoscut şi nepoftit? În prag apăru un ţăran dârz, cu părul roşcat şi cu riduri în jurul ochilor. Cu zâmbetul pe buze îşi salută soţia. Trecură câteva minute până o observă în colţ pe tânăra cu ochi strălucitori.

Soet îi explică repede şi i-o prezentă pe Grietje cum putu mai bine, fără să o întrebe cum o cheamă. Grietjei i se păru

că Soet schiță un zâmbet cu subînțeles, că bănuia ceva. Bărbatul o privi curios, măsurând-o la fel de mult ca soția sa, dar nu-i puse nicio întrebare. Grietje răsuflă uşurată.

— Astăzi în Dokkum a avut loc un eveniment, o informă el pe Soet printre îmbucături. O fată – arăta cam de aceeaşi vârstă cu musafira noastră, continuă el şi arătă înspre Grietje – a fost înecată în canal. Ei spun că era anabaptistă. Dar era tânără şi de aceea a stârnit o asemenea agitație. Era populară şi, potrivit spuselor unei femei de pe acolo, era puțin cam ruşinoasă, dar prietenoasă şi inteligentă. Săraca fată! Nu am avut prea mult timp să stau şi să mă uit, dar într-un fel mă bucur. Totuşi, m-am oprit şi m-am uitat atent. Era o fată suplă, cu părul blond ondulat, o față delicată şi remarcabil de calmă ştiind că mai avea de trăit doar câteva minute. Era cu totul neobişnuit. Soet, tu îi cunoşti pe mulți din oraş. Poate că o cunoşteai şi pe ea.

— Nu ai întrebat pe nimeni cum o cheamă? întrebă Soet nerăbdătoare, punându-şi încă o porție de supă. Nu e la ordinea zilei să înece o fată în satul din apropiere – unde am crescut eu.

Soțul ei luă o gură de apă înainte să răspundă:

— Numai prenumele – dacă nu greşesc o chema Margriete sau aşa ceva. Dar ce contează!? Cică mai era o fată care fusese închisă cu ea, o prietenă foarte apropiată, şi ea era anabaptistă, dar a evadat cu câteva zile înainte. Probabil că ar fi înecat-o şi pe ea, dacă nu ar fi scăpat. Iar cei care o găsesc vor primi o recompensă. Au spus că e o fată de vreo nouăsprezece ani, brunetă, cu ochii negri, slabă şi probabil poartă o rochie bleu cu şorț alb.

Îi aruncă o privire cu subînțeles soției sale care zâmbea, apoi se uită la Grietje, lăsând-o confuză, neştiind ce să facă: să se teamă sau să se bucure.

Ştia că fata care evadase stătea la aceeaşi masă cu el?

Capitolul f7

Fugind înspre sud

Soarele abia răsărise când Grietje părăsi casa lui Claes şi

Soet şi porni înspre Sud. Zâmbi puțin în sinea ei, gândindu-se la felul nedumerit în care o privise gazda cu o seară înainte. Ştia că avea bănuieli că ea ar fi, dar oare ar trăda-o? Cel mai prielnic moment să facă aceasta ar fi fost noaptea, când ea dormea. Totuşi, Grietje încercă să se îndepărteze de căsuță cât mai repede posibil.

Amintindu-şi de Margriete, oftă. Cu câteva zile în urmă, după ce a evadat din închisoare, dragostea ei față de Margriete a ținut-o în Dokkum, chiar dacă era în pericol; vrea cu orice chip să ştie care era soarta prietenei sale. Speranța că poate şi prietena ei urma să evadeze şi apoi împreună puteau călători înspre Sud, se spulberase dintr-odată.

De acum nu vor mai merge niciodată împreună pe pământ.

La început, Grietje nu avea timp să se gândească la altceva decât la faptul că trebuia să ajungă cât mai departe de Dokkum, dar acum încetini pasul şi se relaxa puțin. Se gândi la moartea victorioasă pe care a avut-o prietena ei, apoi îşi găsi refugiul într-o pădurice şi îşi vărsă acolo necazul.

Îşi aminti de prima întâlnire a anabaptiştilor, la care participaseră... Margriete cum îi citea din prețiosul Testament prietenei sale care nu ştia carte... timpul lor împreună în închisoare... interogatoriile care păreau să nu se mai sfârşească... fața palidă, dar calmă a Margrietei cu care i-a înfruntat pe ucigaşi la canal, cu numai o zi înainte...

De ce a scăpat Grietje şi nu Margriete? De ce persoana curajoasă a uitat să *încuie* uşa Grietjei şi nu a Margrietei? în mintea zbuciumată a Grietjei începură să apară imagini vii cu fețele sălbatice ale anchetatorilor catolici, care o priveau feroce pe fata lipsită de apărare. Îşi încorda fața şi îşi muşcă buza. Cum putea să-i ierte pe oamenii aceia care au ucis-o pe cea mai bună prietenă a ei şi care ar fi ucis-o şi pe ea?

Lacrimi se prelingeau din ochii Grietjei, în timp ce se uita pierdută la degetele ei încordate. Trecură câteva momente lungi şi dureroase, apoi fata, singură pe lume, căzu în genunchi pe iarbă.

Tropotul cailor care se apropiau o făcură pe Grietje să

tresară din mijlocirea ei îndreptată către cer. Veneau din direcția Dokkum. *S-ar putea să mă caute pe mine,* se gândi ea şi începu să tremure. Dar nu putea rămâne acolo tremurând, pentru că atunci cu siguranță că ar recunoaşte-o de îndată.

Cu o mişcare bruscă îşi trase boneta ca să nu i se vadă fața prea bine, îşi scutură şorțul şi porni târându-şi picioarele pe drum în direcția nord, chiar când trupa apăru de după cotitură.

Veneau în galop, iar hamurile de paradă pe care le purtau caii luceau în băiata soarelui de dimineață. Erau patru călăreți, şi de îndată Grietje îşi dădu seama că erau în căutarea cuiva.

— Bună dimineața, domnişoară! strigă unul dintre ei cu un glas aspru, privind-o ca şi cum numai bună nu era. Ai văzut vreo tânără brunetă, cu ochi negri, mergând înspre sud pe drumul acesta?

— Nu! răspunse Grietje delicat, fără să-şi ridice privirea şi sperând ca ei să nu descopere frica din glasul ei.

Şi într-adevăr, ea nu văzuse nicio fată! *Doamne, nu le deschide ochii,* se rugă în sinea ei.

— Hai să mergem! spuse unul dintre ei nerăbdător. Nu vezi că e o biată țărăncuță!? Probabil că nici nu ştie să ne spună că soarele răsare la est.

Traseră caii de căpăstru şi îşi continuară drumul la trap.

Grietje răsuflă uşurată, dar continuă să se îndrepte în direcția opusă, înspre Dokkum. Nu putea să rişte ca, în cazul în care se întorceau, să o găsească îndreptându-se înspre sud. De îndată ce se pierdură în zare, intră în pădure şi se mai uită încă o dată în urmă, înspre Sudul Olandei.

copî toiul 18

Scrisoarea unui martir, o rugăminte înainte de

MOARTE

Utrecht era un oraş aglomerat, agitat şi plin de viață. Ciripitul voios al păsărelelor era purtat de adierea de primăvară, iar parfumul trandafirilor plutea în aer. Pe străzi copiii strigau şi râdeau, iar bărbații şi femeile mergeau dintr-

o parte în alta cu treburile de zi cu zi.

Grietje se sforța să se mişte cât mai natural, să meargă pe drum ca şi cum era din Utrecht, dar în interiorul ei se întreba cum să găsească un refugiu fără să stârnească suspiciuni. Ştia că ura față de duşmanii Bisericii Catolice era mai puternică în sud, iar singura ei speranță stătea în faptul că era străină, într-un oraş atât de mare ca Utrecht, oamenii n-ar observa o tânără oarecare.

Singurul lucru care o convinse să intre în acest oraş era faptul că aici avea prieteni. Grietjei nu-i plăcea să se roage de străini să o primească în casă şi tânjea după prieteni în care să aibă încredere.

Foarte atentă, urmă instrucțiunile pe care i le dăduse mama să în grabă. Îşi croi drum printre străzile prăfuite şi ajunse la căsuța de scândură înghesuită între altele asemenea ei. Cu multă atenție numără patru case de la colțul străzii, apoi se apropie de uşa robustă şi ciocăni. Aproape imediat se auzi vocea unei femei care spuse:

— Intră!

Grietje deschise uşa foarte precaut. Încăperea era aproape goală şi slab luminată, dar era curată şi era cald în ea, iar într-un colț o femeie stătea pe un scaun şi citea. Grietje observă plină de speranță că semăna la ochi cu mama ei. Părul ei, cărunt, dar totuşi des, era prins la spate şi ascuns sub o bonetă albă.

— Bună ziua! spuse Grietje politicoasă şi zâmbi. Dumneavoastră sunteți Dorcas van Rijn?

— Da! răspunse încet femeia, ochii sclipindu-i de curiozitate. Dar tu cine eşti?

Grietje chicoti încet.

— Eu sunt Grietje Jans, din Dokkum – Friesland. Mama mea Esther este verişoara dumneavoastră de gradul doi.

— Esther! Dorcas era de-a dreptul şocată. Nu am ştiut că ea are o fiică de vârsta ta. Câți ani ai? Optsprezece? Nouăsprezece? Şi – apoi în şoaptă – o soră în Hristos?

— Nouăsprezece! Da, sunt! răspunse Grietje şi un zâmbet

plin de bucurie îi lumină fața.

Apoi îi spuse femeii povestea ei – despre Margriete, cum evadase, familia ei şi veştile din Dokkum. Dorcas asculta, uneori zâmbind, alteori râzând, dar şi plângând.

— Şi voi sunteți în pericol aici? o întrebă Grietje la urmă.

— Da! răspunse Dorcas rapid şi deveni sobră. Magistrații voştri ar putea fi considerați toleranți în comparație cu ai noştri. Dacă prietena ta Margriete ar fi fost prinsă aici, nu ar fi fost înecată, ci poate că ar fi fost arsă pe rug.

Grietje se cutremură. Îşi dădea seama că în cazul în care ar fi arestată, aceasta ar fi soarta ei. Oare a făcut o prostie venind aici? Ar fi fost în siguranță dacă ar fi mers în partea cealaltă în Zuiderzee?

Trecuseră şase săptămâni de când Grietje locuia în casa lui Dorcas şi evita pe cât posibil să fie văzută. Dar într-o după-amiază înnorată, ieşi puțin afară ca să ia puțin aer, când o mână o prinse de umăr şi din spatele ei o voce de bărbat îi şopti la ureche:

— Eşti Grietje Jans?

Primul impuls era să o ia la fugă şi astfel să scape. Dar unde să fugă? O fată străină care fuge ar fi uşor observată în Utrecht. Cu inima cât un purice, se întoarse uşor şi spuse:

— Da!

Era un tânăr cu părul roşcat şi ochi albaştri. Fața îi era blândă, aproape zâmbitoare. Grietje se mai linişti puțin.

— Mi s-a spus să-ți dau asta! spuse el brusc şi-i puse în mână un pachețel.

Apoi se întoarse şi dispăru pe străzile şi aleile din Utrecht. Grietje ştia că biserica subterană avea un sistem de comunicare foarte sofisticat, dar totuşi de data aceasta rămase foarte surprinsă. Oare ce primise?

Grietje merse încet înspre casă, pipăind marginile plicului alb. Nu avea niciun semn; nicio mâzgălitură care să-i indice cine ar putea fi expeditorul. O băgă în buzunar şi intră în casă.

— Mătuşă Dorcas, ştii să citeşti?

— Da! De ce? o întrebă ea. De ce întrebi? Grietje îi înmâna plicul.

— Cred că e o scrisoare! Vrei să mă ajuți să o citesc?

Dorcas deschise plicul cu grijă.

— Grietje, dar de ce sunt două scrisori? Ceva-i ciudat: asta arată de parcă nu a fost deschisă de ani de zile.

Grietje merse mai aproape şi, când o văzu, i se tăie răsuflarea şi deveni palidă.

— Dar cealaltă de la cine-i? Vrei să mi-o citeşti, te rog? Dorcas o despături încet şi o netezi, apoi începu să o citească tare:

Draga mea, & rietje.

Deseori ne rugăm pentru tine şi sperăm *ca* în curând să primim veşti de la tine. La te-ți ne este dor de tine.

Am veşti triste. Prietena ta Verena a murit subit în urmă cu trei zile. Cu câteva ore înainte să moară mi-a dat asta – cred că e o scrisoare – şi mi-a spus să – fi-o dau ție, pentru că tu ştii despre ce este vorba. Eu nu ştiu nimic. Despre ce este vorba Grietje?

Domnul să te binecuvânteze şi să te păzească. Frații şi surorile tale speră să te revadă cât mai curând.

Cu dragoste, mama ta.

Dorcas se uită la Grietje:

— Ce este, draga mea?

Grietje nu răspunse. Dorcas luă cu blândețe scrisoarea de la Verena şi o întoarse pe dos. Scrisul de pe spate se şterse şi plicul era uzat, dar totuşi desluşi ce era scris: Către unicul meu fiu.

— „Către unicul meu fiu”?! spuse Dorcas nedumerită. Grietje!

În ciuda stării ei, Grietje zâmbi puțin, dar apoi deveni repede din nou serioasă. Rămase tăcută mai mult timp, iar când Dorcas se uită la ea, văzu că avea lacrimi în ochi. Se întinse şi-i atinse mâinile împreunate, dar nu-i spuse nimic.

Într-un târziu, Grietje suspină şi începu să vorbească. Încet îi repetă întâmplarea pe care o auzise de la Verena,

oprindu-se numai ca să răspundă la întrebările pline de curiozitate pe care i le punea Dorcas.

— Dar de ce trebuie să tii secret? De ce să nu-i dai băiatului scrisoarea:

Dorcas rămase şocată când văzu că Grietje izbucni în lacrimi.

— A fost educat să-i urască pe toți dușmanii Bisericii Catolice. Dacă are o astfel de atitudine, cum ar putea fi convins că scrisoarea este autentică?

Grietje îşi muşcă buza, iar pe față i se oglindi durerea.

— Şi, Dorcas… dacă n-ar fi fost băiatul acela, Margriete ar mai trăi şi astăzi. Dar…

Cu mâinile tremurânde, Grietje îşi aranja pliurile de la şorț.

— Dorcas, el e cel care ne-a trădat pe mine, pe Margriete şi pe alți câțiva. Am auzit că s-a şi mândrit cu ce a făcut. Dar nu ştiu sigur dacă e adevărat sau nu. Dar toți cei din Dokkum ştiu a cui e vina că noi am fost arestați. Vai, Dorcas…

Grietje se opri şi îşi acoperi fața cu mâinile, iar lacrimile i se prelingeau printre degete.

— Mă rog ca Dumnezeu să mă ajute să-l iert, pentru că mi-e greu!

Şi astfel scrisoarea – ce-a mai rămas din dragostea unei mame, un sigiliu vechi de aproape două decenii – a fost pusă deoparte, undeva pe un raft mai mic, iar conținutul ei rămase în continuare un mister.

Capitolul f9

Dar nu deznădăjduiți

Norii s-au adunat grămadă peste Dokkum, amenințând să se dezlănțuie şi să inunde oraşul. Străzile erau ude şi părăsite, iar prin ferestrele căsuțelor puteai vedea familii care stăteau la masă şi se bucurau împreună. În aer plutea un miros de ploaie; chiar şi păsările îşi încetară trilurile.

Un tânăr mergea agale, târându-şi picioarele pe drumul îngust, lovind cu răutate şi nefericit pietrele de pe drum. Fața

îi era încordată, şi deodată, îşi scutură capul ca şi cum ar vrea să se elibereze de gândurile care-l chinuiau, apoi îşi ridică mâna şi, aproape violent, îşi dădu la o parte părul din ochi.

Vizavi de el se deschise o uşă, şi un băiețel strigă:

— Bună seara, Jan! De ce umbli seara pe drumuri? Mai ai ceva *„treburi”* ’de rezolvat? Şi pe uliță răsună un râs strident.

Fără să scoată vreun cuvânt, Jan se întoarse şi se îndreptă în direcția opusă. Evenimentele de săptămâna trecută îl chinuiau mai mult decât îi permitea mândria lui să arate. De fiecare dată când se întindea să doarmă, îi apărea fața gingaşă a lui Margriete, spunându-i „Te iert!”, după cum se întâmplase chiar înainte ca ea să moară.

Era tânără, chiar în floarea vârstei şi totuşi, l-a iertat…

Amândoi ştiau că el era ucigaşul. Ce făcuse? El era vinovat de moartea ei.

Chiar şi ceilalți oameni din oraş erau acum împotriva lui. Când mergea pe străzi sau vorbea cu prietenii, auzea bărbați sau femei care rosteau şoptit printre dinți: „Iuda!” sau „Trădătorule!”. Cuvintele lor erau pline de venin; iar copiii, observând atitudinea adulților, îşi băteau joc de el pe față. Oamenii de rând fuseseră mişcați de scena în care fata, lipsită de apărare, era în mâinile duşmanilor cruzi; de aceea cei mai mulți o compătimeau pe Margriete şi-l urau pe trădătorul ei.

Poate ar fi mai bine dacă plec, se gândi el supărat. *Oamenii de aici mă detestă, familia cu care trăiesc nu mă înțelege, iar prietenii cred că ceva nu-i în regulă cu mine – pfui! Aş putea fugi! Cei din familia van Aernems nu mi-ar simți prea mult lipsa.*

Deschise uşa de la casă cu piciorul şi îşi târâi picioarele până în dormitor. Toată familia dormea buştean, doar Jan stătea întins şi medita. *Cred că plec.*

Strânse câteva haine şi mâncare pe întuneric şi, fără să facă vreun zgomot, le puse într-un coş şi se furişă prin uşa din față în noaptea sinistră.

Ceva neobişnuit pentru o fată plină de viață – Grietje stătea liniştită pe scaun cu bărbia sprijinită în mână şi se uita tăcută pe fereastra mică. Deodată îşi întoarse privirea la raftul din colț, se îndreptă şi clipi.

— Dorcas!

Femeia era aplecată deasupra focului, aşa că se întoarse înspre ea.

— Ce este, Grietje?

— Dorcas, cum vom proceda ca scrisoarea să ajungă la

Jan? Nu suport să o mai văd şi acum nu pot să mă întorc în Dokkum. Dorcas oftă şi se aşeză la masă.

— Nu ştiu! Crezi că va crede că este autentică? Cum am putea să-i dovedim că nu este o păcăleală din partea noastră?

— Dacă ar mai trăi Verena... Grietje îşi răsucea şorțul gânditoare.

— Şi dacă i-ar fi dat-o cu un an în urmă... dar acum e la noi şi, nu ştiu de ce, mi-e greu să ştiu că e în casă. Te rog, încearcă să mă înțelegi, Dorcas, pentru că eu însămi nu mă înțeleg! Am ales să-l iert, iar acea scrisoare îi aparține.

Dorcas strânse din buze gânditoare.

— Păi, copila mea, e imposibil să i-o dai acum. Dacă ar veni în Utrecht... dar asta nu-i posibil.

— Aproape că îmi doresc să nu vină, afirmă Grietje.

Şase luni au trecut în Olanda urmând cursul normal. Culorile calde ale verii au făcut loc nuanțelor de toamnă, încetul cu încetul Grietje se obişnui cu viața din Utrecht şi „să trăiască o viață de iepure fugar", după cum îi spusese ea mătuşii ei. Dorcas continua lecțiile de citire pe care le începuse Margriete în închisoare. Viața lui Grietje începea să revină la normal, cum nu mai fusese de mult timp.

Într-o zi răcoroasă, dar însorită, ea întrebă dintr-odată:

— Dorcas, crezi că aş fi în pericol dacă particip la întâlnirile anabaptiştilor de aici?

— Da! îi răspunse Dorcas sinceră, încercând să zâmbească. Din câte îmi dau eu seama, nu eşti în siguranță

şi nici nu vei fi vreodată. Dar asta nu înseamnă că nu poți merge. Avem nevoie de părtăşie chiar dacă asta înseamnă să fim în pericol.

Grietje se duse la fereastră.

— Ştii unde se vor întâlni duminica asta?

Dorcas luă în mână scrisoarea pentru Jan, apoi o puse înapoi la loc.

— Nu, dar aş putea să mă interesez dacă vrei! Am câteva prietene la piață.

În acea duminică, în timp ce Grietje se îndrepta înspre casa unde se ținea întâlnirea cu alți credincioşi – întâlnire după care tânjea – îşi aminti cum de multe ori ea cu Margriete merseseră împreună în ultimii câțiva ani în Dokkum. Vremuri de neuitat! Ce amintiri frumoase!

Grietje se bucură de serviciul care o reînvioră. Când mica adunare îngenunche pentru rugăciune, îi reveni în minte ultima întâlnire de genul acesta – oare cât timp trecuse de atunci? – la care participase cu un an în urmă, şi cum s-a transformat într-un dezastru. Atunci era în oraşul ei natal, cu rudele ei, dar fusese prinsă, închisă şi condamnată să aibă aceeaşi soartă ca Margriete.

Oare făcuse o prostie punându-şi viața în pericol pentru ceea ce credea? Dar întrebarea cuprindea şi sufletul ei veşnic, pe care i-l făgăduise pentru totdeauna lui Hristos, împăratul ei. Nu putea da înapoi.

Când Grietje se ridică de pe genunchi, atenția i-a fost atrasă de o femeie cu fața senină. Era de vârstă mijlocie, părul dădea înspre cărunt, dar ochii ei albaştri erau limpezi şi plini de viață, cu riduri în jurul lor şi cute când zâmbea. Înfățişarea ei îi aminti lui Grietje de mama ei – poate era privirea blajină pe care o avea când se uita la copiii ei.

După ce oamenii s-au despărțit şi au început să plece, Grietje se duse la ea.

— Pacea Domnului! îi spuse Grietje zâmbind. Mă numesc Grietje Jans.

— Eu mă numesc Levina şi sunt din Ghent, îi răspunse

femeia, iar ochii îi sclipeau, dar deveniseră repede serioşi. Şi te rog să nu mă întrebi care este numele meu de familie. E prea periculos să ştii. Dacă vei fi anchetată şi va trebui să spui tot ce ştii, atunci vei şti doar numele meu.

— E chiar aşa de periculos acolo? întrebă surprinsă Grietje.

— Chiar aşa, copila mea, şi se înrăutăţeşte pe zi ce trece. Nu se ştie, s-ar putea să fiu următoarea care va fi arestată; dar Dumnezeu ne dă har. Am şase copii – şi arătă cu mâna înspre doi băieţei – ei sunt doi dintre ei, iar restul au rămas acasă. Mâine după-amiază voi pleca înapoi spre Ghent.

Grietje a fost cuprinsă de curiozitate; vrea să primească numaidecât răspuns la întrebările pe care le avea.

— Care este atitudinea oamenilor din Ghent faţă de noi? Levina oftă.

— Chiar nu ştiu! Dacă au milă, nu îndrăznesc să o arate pe faţă. Unii, bineînţeles, sunt duşmănoşi pe faţă, dar cei mai mulţi sunt indiferenţi, după părerea mea. Am auzit că cei de aici, care sunt puşi să ne prindă sunt mult mai harnici decât cei din nord. Poate doar pentru că oraşele sunt mai mari în sud.

La brutărie

Chiciura sclipea deasupra ierbii veştejite şi transforma copacii goi în adevărate opere de artă. Canalele îngheţaseră, iar copiii scoteau chiote de bucurie şi se dădeau pe gheaţa lucioasă şi alunecoasă.

Grietje nu ieşise din casă prea des, dar astăzi simţea că trebuie să iasă puţin la aer şi să se bucure de libertatea şi de peisajul din oraş. De fapt, nu era chiar libertate. Oare era libertate când cineva trăia constant cu frica de a fi prins şi închis? Dar fata nu era prea cunoscută în Utrecht, aşa că se hotărî să se aventureze pe străzi. Cu greu, Dorcas îi dădu permisiunea să meargă la cumpărături.

Pentru aproape o jumătate de oră, Grietje a colindat străzile şi a cumpărat câteva lucruri pe care le-a înghesuit cu grijă în coşul pe care-l căra în mână. În sfârşit, cam la o sută

de metri depărtare de casă, intră într-o brutărie mică pentru a cumpăra pâine.

Vânzătoarea era o fată cu obrajii rumeni şi zâmbitoare, în timp ce-şi alegea pâinea, Grietje simți cum privirea feței aproape că trecea prin ea. În timp ce Grietje scotea banii să plătească, fata îşi deschise gura, o închise înapoi şi, în cele din urmă, se decise să vorbească.

— Eşti… eşti… ăăă… eşti cumva anabaptistă?

Grietje înmărmuri. De unde ştia vânzătoarea că ea-i anabaptistă? Era o informatoare? Dacă era, atunci răspunsul ei putea s-o coste viața. Dar trebuia să rişte.

— Da!

— Te rog să nu pleci! Eu sunt Anneken şi te rog să stai pentru că vreau să-ți pun câteva întrebări!

Frica umbri privirea lui Grietje. De unde putea şti că Anneken era sinceră? Exista posibilitatea ca fata să fie angajată ca să obțină informații de la cei care erau suspectați a fi anabaptişti. Tăcerea din încăpere devenise aproape insuportabilă când Grietje se decise să vorbească:

— Dar cum ți-ai dat seama?

Grietje se uită în ochii lui Anneken, şi spre surprinderea ei văzu că fata avea lacrimi în ochi.

— Pot vedea pe fața ta că nu crezi că sunt sinceră! îi spuse ea. Te rog, crede-mă! Nu trebuie să-mi spui cum te cheamă. Dacă nu-mi spui, nu eşti în pericol, nu-i aşa? Cât despre cum mi-am dat seama, am observat ceva în privirea ta… şi mi-am amintit…

Fata se opri brusc şi pentru un moment a fost tăcere.

— Ca să înțelegi – îmi dau seama că e ciudat să vorbesc astfel cu tine, dar am nevoie de cineva şi cred că pot avea încredere în tine. Am avut o mătuşă, care era una dintre persoanele mele preferate. Aveam cam şapte ani pe atunci, într-o zi m-a luat deoparte şi mi-a zis:

— Anneken, trebuie să te părăsesc şi probabil că nu mă vei mai vedea niciodată. Dar vreau să ții minte ceva: când vei creşte mare, aminteşte-ți de mătuşa ta şi încearcă să găseşti

anabaptişti. Ei sunt cei care I se închină lui Dumnezeu în duh şi-n adevăr.

— Ştiam că era sinceră şi ştiam că şi ea era anabaptistă, chiar dacă nu înțelegeam ce însemna aceasta. Familia mea e foarte catolică, dar niciodată nu am uitat ce mi-a spus mătuşa mea. Asta s-a întâmplat cu opt ani în urmă. Iar astăzi l-am spus lui Dumnezeu: Te rog să trimiți un anabaptist la magazinul nostru astăzi. Nu mai pot suporta să trăiesc aşa. Iar când ai intrat tu, imediat m-am gândit să te întreb.

Grietje era uluită, dar totuşi se gândi repede. Fata părea destul de sinceră, dar de ce ar împărtăşi inima unei persoane pe care nici măcar nu o cunoştea? Iar acum Anneken ştia că Grietje era anabaptistă şi nu putea să mai ascundă acest fapt. Chiar dacă fata era o informatoare, de acum era tot atât dacă Grietje îi răspundea la întrebări. Aşa că o întrebă cu blândețe:

— Ce vrei să ştii despre noi, Anneken? Fata luă o pâine şi o atingea gânditoare:

— Nu vă pot înțelege, spuse ea. Dacă aş fi fost cine nu trebuia, pur şi simplu ți-ai fi semnat sentința la moarte, doar pentru că mi-ai spus că eşti anabaptistă. Şi am observat şi înainte. De ce? De ce voi nu… evitați răspunsul, nici nu dați un răspuns echivoc? Nu ți-e frică?

Grietje se gândi puțin.

— Anneken, nu vreau să mor, dar nu mi-e frică să mor. Ai citit vreodată din Biblie?

Anneken puse pâinea pe raftul de jos:

— Nu!

Grietje închise ochii pentru un moment, apoi continuă:

— Domnul Iisus le-a spus ucenicilor Săi că dacă ei se vor lepăda de El înaintea oamenilor, şi El se va lepăda de ei în cer. Viața aceasta nu înseamnă prea mult în comparație cu veşnicia, nu-i aşa? Tot ce îți poate face omul este să te ucidă, iar apoi nu mai are nicio putere. Trebuie ca deciziile pe care le iei să aibă în vedere sufletul tău. De aceea oamenii care s-

au

Împăcat cu Dumnezeu nu se mai tem de moarte.

În minte îi apăru fața calmă a lui Margriete, care strălucea şi anticipa veşnicia în cer, iar ochii lui Grietje se umeziră.

Anneken dădu din cap că nu înțelegea:

— Dar cum rămâne cu magistrații, judecătorii şi inspectorii care se poartă cu voi cum se poartă? E îngrozitor! apoi spuse mai încet: După părerea mea, aşa cred cei mai mulți oameni de aici din oraş, dar le e frică s-o arate. Nu e oribil? Tu ce crezu i?

Grietje oftă. Acesta era un lucru cu care s-a luptat mult şi din greu în sinea ei.

— Hristos ne-a spus să ne iubim duşmanii şi să ne rugăm pentru cei care ne prigonesc. Ni s-a spus să fim buni cu ei şi să-i binecuvântăm, şi asta-i ceea ce încercăm noi să facem.

— Nu pot să înțeleg cum puteți! Anneken îşi încreți fruntea. Dar se vede că şi crezi ceea ce spui!

— Ştii să citeşti? o întrebă Grietje şi băgă mâna în buzunarul de la rochie.

Anneken îi arătă cu degetele că ştie puțin. Grietje îi întinse cărticica.

— Poftim! Asta e o cărticică interzisă. Înțelegi ce vreau să spun? Am păstrat-o sperând să găsesc pe cineva care ştie să citească şi o vrea, pentru că eu nu prea ştiu să citesc. Dar dacă se va descoperi că o ai, atunci ai putea fi închisă sau poate chiar mai rău. O vrei?

Anneken luă cărticica, o întoarse pe partea cealaltă şi citi titlul.

— *„Credința creştină* adevărata'! murmură ea.

Dădu câteva pagini şi citi câte o propoziție pe ici, pe colo. Oftă şi îşi răsuci şorțul, apoi se gândi puțin, în timp ce Grietje se ruga în duhul ei.

— O vreau! spuse într-un final.

— Bine, Anneken! Mă voi ruga pentru tine! îi spuse Grietje încet. Dacă te vei răzgândi, atunci poți să mi-o dai înapoi. Dacă nu, poți să o păstrezi!

— Mulțumesc… cum te cheamă, şopti Anneken. La ere!

Reved

Grietje plecă gânditoare. Dacă fata era o informatoare, cărticica lui Menno Simons era o dovadă palpabilă şi incriminatorie împotriva ei.

— Doamne, Te rog să mă ocroteşti! şopti ea sub cerul liber.

Capitolul 2 f

O DUMINICĂ ÎNGROZITOARE

Cerul arăta ca o cupolă de tablă, lustruită bine, cu nori de plumb care întunecau soarele de ianuarie. Era duminică dimineața şi Grietje era în drum spre o întâlnire; de când vremea se răcise, începuseră să se adune în case. Grietje s-a integrat uşor în stilul de viață din Utrecht şi chiar începea să-i placă, în ciuda faptului că îi era dor de familia ei şi de prietenii din Dokkum.

— Nu crezi că e cam periculos?

Dorcas ajunse să o îndrăgească pe musafira ei, ca pe propria-i fiică.

— Îți mai aminteşti ce mi-ai spus cu câteva săptămâni în urmă, Dorcas? Ochii lui Grietje sclipeau. Din câte îmi amintesc, mi-ai spus că totdeauna vom fi în pericol, dar trebuie să mergem în ciuda acestui fapt.

Dorcas respiră adânc şi se aşează pe scaun.

— Atunci du-te, Grietje, şi Dumnezeu să te însoțească. Nu ştiu de ce, dar astăzi am o reținere. La revedere!

Fata se îndreptă înspre uşă, apoi se întoarse:

— La revedere, Dorcas!

Grietje se încruntă. *Mă întreb de ce are Dorcas o reținere? Nu-mi amintesc să mai fi reacționat aşa vreodată.*

Casa unde urmau să se întâlnească era cam la un kilometru depărtare. Grietje a parcurs distanța repede, pentru că străzile erau încă liniştite în zorii zilei. La începutul serviciului se adunaseră doar câteva familii.

Puțin înainte de ora zece, un băiețel dădu buzna în casă. Tot grupul s-a întors înspre el, surprins şi cu teamă. Aproape că nu mai putea respira din cauza efortului pe care-l depuse,

dar totuşi reuşi să ducă mesajul:

— Soldaţii vin… înspre casa aceasta… cam la jumătate de kilometru depărtare. S-ar putea… să vină după voi!

Fără să mai scoată vreun cuvânt, dispăru pe uşa pe care intrase.

Câteva dintre femei rămaseră gură cască, iar copiii, simţind tensiunea începură să plângă. Grietje îşi strânse mâinile de groază. Unde puteau fugi treizeci de oameni într-o zi geroasă ca aceasta? Dar gazda, un om de vârstă mijlocie, prelua imediat controlul situaţiei.

— Mai întâi femeile, fetele şi copiii. Ieşiţi pe uşa din spate şi după aceea luaţi-o în direcţii diferite. Apoi tinerii, şi grăbiţi-vă! Iar noi bărbaţii vom ieşi după ce niciunul dintre voi nu se va mai vedea în zare. Haideţi toţi, repede!

Grietje procedă după cum i se spusese şi ieşi cu femeile. O luă pe un drum care ocolea şi după ce ajunse acasă, îi povesti lui Dorcas ce se întâmplase.

— Grietje! îi spuse Dorcas pe un ton calm în timp ce aşeză pe masă două căni. Nu vreau să-ţi spun asta, dar cred că ar trebui să te muţi – poate în Ghent. Lucrurile se înrăutăţesc aici şi nu ştiu dacă nu cumva cei din Dokkum le-au spus autorităţilor din Utrecht despre tine.

Grietje oftă şi se uită la uşa închisă.

— Crezi că aş putea să mă întorc acasă, în Dokkum? Nu mi-am mai văzut familia de luni de zile. Crezi că e mai bine în Ghent decât aici?

— Ce-ar fi să mai aştepţi cinci luni până să mergi acasă? sugeră Dorcas. Mergi în Ghent – o, poate că Levina te-ar primi să locuieşti cu ea. Şi la primăvară când te vei întoarce în Dokkum, vei putea lua şi scrisoarea aia cu tine. Şi mă gândesc că eşti puţin mai în siguranţă în Ghent pentru că e mai mare decât Utrecht şi eşti complet străină pentru cei de acolo. Roagă-te cu privire la aceasta, dar ar trebui să pleci cât mai curând.

Şi Grietje s-a rugat. În acea după-amiază s-a retras în camera ei mică şi s-a pus pe genunchi. Era departe de casă,

de prieteni şi de familia ei – tot ce era aproape de inima ei. Oare va fi urmărită pentru totdeauna? Oare cum ar fi să se poată închina cum vrea, rară să-i fie frică de ceva?

— Doamne, şopti ea deznădăjduită, Te rog să-mi arăți ce să fac!

A doua zi dimineață, când soarele răsări peste Olanda, vremea era puțin mai caldă; țurțurii sclipeau în razele soarelui şi totul în jur începuse să se topească.

— Cred că te voi părăsi în curând, anunță Grietje pe neaşteptate, şi-şi aşează boneta pe cap. În Ghent! adăugă ea ca răspuns la întrebarea pe care Dorcas nu o rostise. Vrei… vrei să-i scrii Levinei şi să o întrebi dacă aş putea sta la ea? Voi coase, voi coace sau voi face altceva ca să mă întrețin. Sper că nu voi fi o povară.

Cu ochii în lacrimi, Dorcas reuşi totuşi să schițeze un zâmbet.

— Copila mea, tu n-ai putea fi o povară pentru cineva, nici măcar dacă ai încerca. O să-i scriu o scrisoare. Dar vei aştepta până vei primi răspuns?

Grietje se uita la podeaua lustruită şi cu privirea căuta să fie înțeleasă.

— Mi-e… mi-e greu să o întreb eu însămi, spuse ea, şi zâmbi sarcastic. Nu sunt obişnuită să cer ajutor…

— Nu te îngrijora, Grietje! Sunt sigură că vei fi o binecuvântare pentru ea.

După câteva săptămâni, un tânăr negustor îi aduse lui Grietje o scrisoare din Utrecht. Era de la Levina şi o invita pe Grietje să vină la ea.

Două zile după aceea, Grietje se pregătea să-şi ia rămas bun:

— Mulțumesc frumos, Dorcas!… Sunt foarte recunoscătoare pentru tot ce ai făcut pentru mine, în special pentru că m-ai învățat să citesc cât de cât, chiar dacă am fost cam grea de cap. Dumnezeu să te binecuvânteze şi să te păzească!

— Dumnezeu să te însoțească, Grietje! îți doresc să ai o

călătorie lipsită de primejdie. Să ai grijă!

Grietje era din nou pe drumuri, mergând iarăşi în direcţia Sud, înspre Ghent. Crengile golaşe sclipeau în lumina soarelui, iar firele de iarbă îngheţate păreau a fi nişte fire de aur. Era după-amiază deja şi chiar dacă Grietje era atentă să nu fie observată, totuşi zăbovi puţin ca să admire creaţia minunată a lui Dumnezeu.

Un băiat de la ţară, îmbrăcat mai sărăcăcios, venea fluierând în direcţia ei. Grietje nu-l băgă în seamă. Încerca să reacţioneze cât mai calm şi mai normal pentru a nu atrage atenţia asupra ei. Deşi tânăra cu părul negru mergea de-a lungul drumului îngheţat îngândurată şi temându-se de ce i-ar putea rezerva viitorul, nici prin gând nu-i treceau durerea, situaţia tragică şi lacrimile care o aşteptau în cel mai mare oraş din sudul Olandei.

Capitolul 22

Căci Dumnezeu este izbăvirea mea!

Anul 1543 făcu loc noului an 1544, înainte ca Grietje să ajungă la destinaţie. Când ajunse la marginea oraşului Ghent, Grietje se opri şi privi în jurul ei. Ghent era un oraş mare şi aglomerat, destul de mare în comparaţie cu Utrecht. Copacii goi îşi aruncau umbrele peste pământ şi case. Sute de feţe necunoscute se perindau prin faţa ei pe drumurile de ţară, iar paşii ei răsunau pe drumul cu pietriş.

În scrisoarea pe care i-a trimis-o Levina i-a explicat exact unde locuieşte, aşa că fata mergea încrezătoare pe străzile înguste. Se opri brusc şi ridică capul deasupra mulţimii, într-o clădire veche din piatră, plină până la refuz, erau câţiva oameni mânioşi care vorbeau tare, dar apoi răspundeau mai domol. Grietje încercă să înţeleagă ce spuneau, dar nu reuşi; era prea departe.

Era curioasă. Deşi ştia că nu era prea înţelept, totuşi îşi făcu loc prin mulţime până ajunse la uşă şi putea vedea înăuntru.

Dintr-odată Grietje se întoarse şi se prinse de tocul uşii.

— Levina! şopti ea.

În încăperea aceea mare era Levina împreună cu un băiat de vreo şaisprezece ani. Amândoi erau legați. Acum îl interogau pe băiat şi vorbeau foarte tare.

— Cine sunt ei? o întrebă Grietje încet pe o fată care era lângă ea.

Fata se uită la ea uimită.

— Friziană?

Grietje făcu un pas înapoi:

— Da!

Fata râse încet.

— Mi-am dat seama după accent!

— Dar cine sunt…?

— David van der Leyen şi Levina Ghyselins, îi răspunse fata, apoi îşi îndreptă din nou atenția la cei doi. Foarte rar se întâmplă să-i interogheze într-un loc public, unde-i văd toți oamenii. Amândoi sunt foarte populari în zona asta. Îndeosebi băiatul. Este talentat şi nemaipomenit de blând şi inteligent. Se pare că este apreciat de toți.

Grietje se uită în față. Îşi aminti cum fusese pentru ea şi pentru Margriete când erau în acea situație şi se cutremură.

— Ce crezi despre sfânta împărtăşanie?

Întrebarea răsună până departe. Era un preot, iar tonul vocii lui era nepotrivit pentru poziția lui religioasă. Începu să-şi mângâie straiele, aşteptând să primească un răspuns.

— Nu-i nimic altceva decât idolatrie! răspunse David pe un ton calm.

Băiatul era foarte aproape de cel care-l interoga şi ai cărui ochi scânteiau, dar nu-şi plecă umerii ca şi când ar fi fost înfrânt sau ca un prizonier care nu mai are nicio speranță să scape cu viață.

Preotul dădu dezaprobator din cap.

— Prietene, faci o mare greşeală că te grăbeşti să-ți mărturiseşti credința, pentru că dacă nu te corectezi, vei plăti cu viața. David nu păru să fie luat prin surprindere de amenințare.

— Sunt gata să-mi vărs sângele pentru Iisus Hristos, chiar

acum în locul acesta; pentru că Dumnezeu este mântuirea mea şi El mă va păzi de orice rău.

Preotul dădu din cap batjocoritor.

— Aş fi putut fi bun să te ucid în acest loc în secret; dar vei fi ars în public, pentru a purta o ruşine veşnică.

Tonul vocii lui devenea tăios. Oamenii se foiau şi vorbeau în şoaptă; toţi ştiau că era o ameninţare reală.

Cetăţenii erau toţi atenţi să vadă care va fi reacţia prizonierului, dar David nu se mişcă. Spatele îi era drept, stătea ferm, fără ca măcar să clipească. Levina tresări, dar nu-şi pierdu pacea sufletească.

— Nimeni, niciodată nu va putea dovedi credinţa pentru care mor acum, ca fiind o erezie! spuse ferm David, rupând tăcerea ameninţătoare.

Preotul se enervă şi se întoarse înspre Levina.

— Ai şase copii. Eşti chiar atât de insensibilă, încât să uiţi de ei şi să-i laşi să trăiască la mila altora?

Vocea plânsă o dădu de gol că-i era greu şi, fără să vrea, se uită în direcţia în care era casa ei.

— Tatăl le va purta de grijă! El vede că am renunţat la ei de dragul lui Hristos!

Grietje se întoarse. Plângând, se îndreptă înspre casa Levinei să vadă ce fac copiii. Când ajunse acasă la Levina, copiii plângeau în bucătărie.

Dacă soldaţii se vor întoarce ca să-i ia şi pe copii? se gândi Grietje cu teamă. *Mă vor aresta şi pe mine?* încercă să alunge gândul care-i veni în minte. *Copiii au nevoie de cineva care să-i mângâie.*

Neîncrezători, băieţii mai mari stăteau departe de tânăra aceasta străină; dar plângând, o fetiţă disperată care căuta pe cineva de care să se agaţe veni în fugă la ea. Grietje o luă în braţe şi o îmbrăţişa. *Sărăcuţa de tine, s-ar putea ca în curând să rămâi orfană de mamă.*

O bătaie uşoară în uşă o făcu pe Grietje să tresară. Apoi, o mamă împreună cu fiica ei timidă – evident, persoane pe care copiii le cunoşteau şi în care aveau încredere – au intrat în

casă şi au preluat controlul situației. Grietje ieşi în linişte şi o porni la întâmplare pe străzile aglomerate. Umblă dezorientată pe străzile din Ghent până ajunse la o piață mare, unde era adunată o mulțime de oameni. În mijlocul mulțimii era o platformă construită la repezeală, iar pe platformă erau două ruguri… Levina, David, preotul şi câțiva soldați.

David îşi dădu drumul în genunchi şi începu să se roage, dar imediat l-au ridicat cu brutalitate în picioare şi l-au târât înspre rug. Mulțimea murmura.

Oamenii erau înmărmuriți. Cei doi prizonieri erau escortați cu brutalitate înspre cei doi pari aşchiați. Bărbații îi legară cu lanțuri de ruguri, cu spatele unul la celălalt. Mulțimea le urmărea fiecare mişcare, pentru că cei mai mulți criminali care erau condamnați, realizând că nu mai aveau nimic de pierdut, se luptau cu toată puterea şi cu disperare. Dar niciunul dintre cei doi prizonieri nu au făcut nicio mişcare pentru a se împotrivi. David nici măcar nu s-a uitat la cei care îl legau cu lanțuri.

Soldații s-au ridicat şi au plecat. Grietje rămase înlemnită privindu-i cum aduceau torțele şi puneau fân şi lemne în jurul rugurilor. Îşi deschise gura, dar nu reuşi să scoată niciun sunet. *Vai, Doamne, nu!*

Apoi glasul lui David răsună deasupra mulțimii, iar mulți dintre ei se aplecară pentru a auzi ce le spune, dar el vorbea cu Levina.

— Bucură-te, soră! Pentru că ceea ce îndurăm noi aici nici nu se poate compara cu gloria eternă care ne aşteaptă.

Levina nu spuse nimic, ci doar zâmbi – un zâmbet care strălucea de blândețe şi nu se potrivea cu împrejurimile sumbre. Mulțimea se foia indignată. Grietje îi auzea pe unii cum şopteau: „aşa de tânăr…” „şi femeia are şase copilaşi…” „băiatul pare a fi foarte inteligent”. „Ruşine să vă fie!… şşş… să nu te audă… Uite!”

Când auzi asta, Grietje se uită. Au luat două punguțe cu praf de puşcă şi le-au legat de Levina şi de David, apoi au

aprins focurile. Peste Ghent se lăsă liniştea; chiar şi păsările îşi încetară trilurile. Aproape simultan, cei doi condamnați îşi ridicară privirea în sus, spre cerul azuriu şi strigară:

— Tată, în mâinile Tale ne încredințăm sufletele!

— Nebunie curată! rosti printre dinți un vânzător tânăr, înfigându-şi nervos o pană ieftină în pălărie. Un băiat chipeş şi talentat şi o biată mamă de vârstă mijlocie şi neajutorată. Cine sunt adevărați creştini pentru voi?

— Şşş... să nu te audă... ce ridicol... este de condamnat!... sunt de acord cu tine...

Oamenii din Ghent încă nu deveniseră imuni la suferința umană.

Grietje se lupta cu lacrimile şi îşi răsucea şorțul.

Doamne, nu vezi câtă răutate? De ce nu faci nimic? se ridică strigătul inimii ei către cer.

Dar o voce calmă îi răspunse:

Acest lucru strigător la cer, care a avut loc astăzi, îi va influența pe mulți oameni să caute adevărul!

Trecuseră trei ore de agonie. Grietje se gândea să plece, dar picioarele nu o mai ascultau. Înlemnise de groază. Levina plecase de mult să-şi primească răsplata, dar mulțimea zăbovea acolo. Înțepenită, Grietje se ridică în picioare, dar privirea-i era îndreptată în jos. Numai nu putea să-şi ridice privirea înspre platformă. Deodată, mulțimea începu să se agite:

— Ai văzut? S-a mişcat! David s-a mişcat!... trăieşte!... trăieşte!... o minune!

Grietje nu se uită de teama a ceea ce ar vedea. Câțiva bărbați din mulțime au început să strige:

— Călăul l-a înjunghiat!... de trei ori... săracu' băiat... câtă cruzime!... îngrozitor!... Priviți, încă se mai mişcă!... nemaipomenit!... călăul i-a frânt gâtul...

O femeie țipă. Unii arătau palizi parcă erau morți. Tăcere. O tăcere ca de mormânt. Apoi se auzi:

— A murit! A murit!

Gloata s-a revoltat. Câțiva au aruncat cu pietre. Unii îi

mustrau cu furie, apoi se ascundeau în mulțime. Fetele leşinau, femeile gemeau, copiii țipau.

Grietje se întoarse să plece. Ochii îi erau scăldați în lacrimi, iar stomacul i se strânse ghem.

— Tată ceresc… unde să merg acum?

Capitolul 2?

Acasă!

Nu avea de ales; trebuia să părăsească oraşul. Levina era singura persoană din Ghent pe care o cunoştea. Vărsând lacrimi, Grietje parcurse din nou drumul spre ieşirea din oraş şi se îndreptă spre nord – spre Friesland, spre Dokkum, spre *acasă.*

Merse doar câteva ore, când soarele începu să coboare la orizont, iar aerul se răci simțitor. Grietje tremura. Mai avea doar un rând de haine pe lângă cele pe care le avea pe ea, şi cu siguranță nu erau îndeajuns în cazul în care era nevoită să doarmă sub cerul liber. Grietje se abătu din drum şi se duse încet după nişte tufişuri dese, unde îngenunche pe pământul înghețat.

Forțele întunericului se retraseră, pentru că cele câteva tufişuri şi iarba uscată din jurul feței deveniseră un loc sfânt.

****

***

Grietje încercă în timp de o oră să parcurgă o distanță cât mai mare, până când frigul o forță să caute un adăpost.

— De ce nu? îi spuse o femeie cu părul sur, care îi răspunse la uşă când ciocăni. Locuiesc singură şi eşti binevenită să stai peste noapte. Mă numesc Maeyken. Pe tine cum te cheamă? Grietje ezită. Dar era foarte departe de casă, sigur nu ar avea cum să o recunoască.

— Grietje Jans, răspunse ea zâmbind şi în obraji îi apărură două gropițe. Mulțumesc că m-ați primit să stau la dumneavoastră!

— De unde vii? o întrebă Maeyken şi se întoarse înapoi la foc.

— Din Ghent! îi spuse Grietje.

— O, Ghent! Am foarte mulți prieteni care locuiesc în Ghent. Este un oraş frumos. Şi ce se mai întâmplă pe acolo?

Se făcu tăcere. Grietje nu se simțea în stare să se gândească din nou la evenimentele din ziua respectivă, dar nu putea minți, iar femeia aştepta un răspuns.

— Astăzi au fost executați doi anabaptişti: o femeie şi un băiat! spuse ea.

— Vai… spuse Maeyken repede şi se uită țintă în ochii îndurerați ai feței. Ai asistat şi tu?

— Da! De fapt… am auzit. O parte nu m-am uitat.

— Te-nțeleg!

Maeyken analiză cu atenție fața sensibilă a lui Grietje.

— Nimănui nu i-ar face plăcere să privească aşa ceva. Erau tineri?

Pentru o clipă, Grietje îşi acoperi fața cu ambele palme.

— Din câte mi-am dat seama, băiatul avea în jur de şaisprezece ani. Femeia avea şase copii. Nu ştiu sigur câți ani avea.

— Hmm! Cât timp?

Grietje ghici ce anume vrea să spună femeia.

— Trei ore! şopti ea.

— Trei ore? Câtă cruzime! Maeyken se opri brusc. Adică… şi vocea i se stinse.

— Da, înțeleg, o asigură repede Grietje. Oamenii erau foarte agitați. Cred că dacă n-ar fi fost străjeri şi soldați, ar fi avut loc o adevărată răscoală.

Maeyken se pregătea să taie pâinea.

— Eşti din Ghent?

— Nu! răspunse Grietje jucându-se pe perete cu degetele. Locuiesc în Friesland, iar acum sunt în drum spre casă. *Sper să nu-mi mai pună nicio întrebare.*

— E tulburare şi acolo? Femeia tăiase prima felie din pâinea proaspătă.

— Nu chiar aşa de rău ca aici. Cu ceva timp în urmă, a fost înecată o fată şi alți câțiva au fost arestați.

Maeyken se apropie de Grietje:

— De multe ori m-am întrebat de ce anabaptiştii sunt atât de diferiți!

Grietje nu spuse nimic, dar evită să o privească în ochi. Poate că Maeyken îi întindea o cursă.

— Ce ştii despre ei? insistă ea curioasă. Grietje se uită din nou la Maeyken.

— Par a fi sinceri. Nu se poate ca cineva să îndure atâtea pentru credința lui, fără a fi sincer.

Maeyken nu-şi lua privirea de la Grietje.

— Şi tu eşti una dintre ei, nu-i aşa? Grietje era de-a dreptul surprinsă.

— Da, sunt! Maeyken zâmbi.

— Nu-ți fă probleme! Nu îți voi face niciun rău. Doar mi-am dat seama că te-ai emoționat când am început să vorbesc despre ei.

Apoi au mâncat împreună, în tăcere.

— Cum se poate ca cineva să îndure atâtea doar pentru o idee? se întrebă Maeyken cu voce tare.

— Nu este doar o idee, este Cuvântul lui Dumnezeu! îi spuse Grietje cu blândețe. Harul Lui este îndeajuns.

****

***

Ziua se pierdea în nuanțele rozii ale amurgului, când Grietje ajunse în Dokkum, în ziua de 27 ianuarie 1544. Nu se mai sătura să admire peisajul şi se bucura de priveliştea, sunetele şi mirosurile de acasă. Zidurile vechi din Dokkum erau alunecoase şi lucioase, pe unele porțiuni acoperite cu gheață. Peste oraş domnea o liniște caracteristică iernii. Soarele îmbăia copacii golaşi şi căsuțele cu căldură şi culori gingaşe.

Totuşi, Grietje intră pe porțile din Dokkum cu atenție. Trecuseră mai multe luni de când evadase şi dispăruse, dar pericolul de a fi recunoscută şi de a fi trădată încă o mai pândea pe alei şi prin tufişurile din oraşul ei natal.

Grietje se opri brusc într-un colțișor liniştit şi se uită în jurul ei. Ce bine era să fie din nou în oraşul ei natal! îşi pipăi buzunarul de la rochie; încă mai era acolo – scrisoarea lui Jan, scrisoarea celui care o trădase. Cum ar putea să i-o dea?

Lăsând gândurile deprimante la o parte, fata zâmbi gândindu-se la familia ei şi porni din nou la drum. Nu le va veni să creadă! Mări pasul şi parcurse drumul întortocheat fără nicio ezitare. Familia ei – era aproape de casă.

Când a ajuns, toată familia s-a adunat în jurul ei; mama ei plângea, surorile ei râdeau, frații ei nu-şi mai luau privirea de la ea.

Au uitat cu totul că era timpul pentru masa de seară. Doreau să ştie tot ce făcuse în lunile care trecuseră; vreau să afle despre Dorcas, Margriete, Levina şi David, despre fiecare zi din călătoria ei riscantă, despre fiecare bucurie, teamă şi primejdie care a experimentat-o. Aşa că ea le-a povestit totul – despre călătoria ei spre Utrecht, şederea ei lungă acolo.

despre persecuția severă de acolo care a forțat-o să plece la Ghem, şi despre ce a întâmpinat-o în Ghent. Trecuse mai mult de o oră şi jumătate până când familia s-a aşezat la masă.

Chiar înainte de culcare, mama o trase pe Grietje deoparte:

— Dar ce era cu scrisoarea aceea?

Scrisoarea

Mama, Jan van Aernem mai e în Dokkum? Mama dădu din cap că nu.

— A dispărut de cel puțin şase luni. Nimeni nu ştie unde s-a dus. Cred că s-a simțit vinovat de moartea lui Margriete. Cine nu s-ar simți? O fată atât de drăguță şi de delicată – ştiu că ți-e dor de ea, Grietje.

Grietje se uita pierdută la uşă.

— Da… şi încă mă mai doare. Am fost foarte apropiate. Eu am devenit anabaptistă cu câteva săptămâni înaintea ei, dar dintotdeauna mi s-a părut că ea a fost mai evlavioasă decât mine.

— Dar moartea ei nu a fost în zadar. Una dintre fetele de aici, care înainte ne ura cu înverşunare, a fost mişcată de curajul lui Margriete şi s-a hotărât să primească botezul. De fapt sunt şi alții care, mai mult sau mai puțin, au încetat să se poarte urât cu noi.

Ochii lui Grietje se luminară.

— E-o minune! Margriete... Şi vocea ei se stinse. S-ar bucura dacă ar şti.

Mama îşi puse mâna pe umărul fiicei.

— Ştiu! Sunt multe lucruri care s-au întâmplat de când ai plecat!

— Dar, mama! Chipul feței se întunecă. Ce să fac cu scrisoarea? Crezi că ar primi-o?

— Poate că da, dar nu ştii unde-i el! Fata oftă simțindu-se neajutorată.

— Măcar de-aş şti unde e!

La mulți kilometri distanță, un soldat tânăr scuipa cu dezgust.

— Care-i problema, Jan? îl provocă unul dintre camarazii lui. Te necăjeşte ceva în seara asta?

Jan se încruntă.

— Nu te îngrijora! mormăi el.

Pe camaradul lui îl cuprinse un râs isteric, care îi molipsi şi pe ceilalți tineri.

— Auzi ce-mi spune el „Nu te îngrijora!" Hai spune-mi, băieţelule. Sunt prietenul tău.

Jan nu avea nicio intenție să-i spună. Adevărul era că vrea să meargă acasă. Poziția de mercenar în armata „Sfântului Imperiu Roman al lui Charles al-V-lea al Spaniei" nu-i mai aducea nicio împlinire. Aşa-numita fală a luptei era doar o minciună. Tânjise să devină călăreț. Era sigur că până la urmă va reuşi să câştige prestigiu şi respect. Dar în loc de asta, superiorii lui l-au trimis pe front fără prea multă instruire şi se aşteptau să fie puțin mai mult decât un slujitor, pentru soldații aceştia nesimțitori şi grosolani.

Vrea să plece! Şi în secret făcea planuri cum să-şi aducă la

îndeplinire dorința. Va face tot ce-i stă în putință ca să ajungă înapoi în Dokkum. Se săturase de viața de soldat.

Războiul cu Franța devenise din nou o realitate. Cu câțiva ani înainte, Francis I fusese convins să semneze un tratat de pace. Dar, de data aceasta, se aliase cu Imperiul Otoman şi era din nou gata de bătălie. Jan ştia că nu era uşor să dezertezi. Oricine îndrăznea să părăsească postul şi era prins, era torturat până murea.

Trecuseră cincisprezece zile. Jan devenea tot mai irascibil şi mai greu de stăpânit. Într-o seară de iarnă, când cerul era întunecat, ochii lui Jan începură să sclipească şi muşchii i se încordară. Poate că noaptea asta ar fi numai bine. Poate că în noaptea asta va părăsi stilul acesta mizerabil de a trăi şi va căuta un nou început.

Stătu întins în întuneric timp de mai multe ore, ascultând sforăitul liniştit al camarazilor săi. După ce trecuse mai mult timp, în cele din urmă, tânărul se ridică fără să facă vreun zgomot şi se furişă afară, în noaptea întunecoasă. Trecu tiptil pe lângă paznicii care moțăiau, apoi porni hotărât înspre Dokkum.

Călătoria era obositoare şi dificilă. Aproape jumătate din timp îl petrecea încercând să găsească drumul care trebuia. Nu vrea ca nimeni să-i vadă fața până când nu era la kilometri distanță de armată. Recompensele care erau oferite celor care-i trădau pe dezertori erau o ispită mare pentru țăranii săraci de prin satele învecinate.

Trecuseră trei luni de zile până când Jan intră pe porțile ruginite ale oraşului Dokkum. Se încruntă; drumurile şi aleile pe care le cunoştea atât de bine îi stârneau o mulțime de amintiri vechi – amintiri pe care pur şi simplu *trebuia* să le uite. Jan mergea agale pe străzile din Dokkum şi încerca să se gândească la lucruri mai plăcute.

Grietje se opri din cusutul istovitor şi privi pe fereastră.

Când observă cine era tânărul care trecea pe drum i se tăie respirația. Lucrul de mână la care cosea îi căzu în poală.

— Ce-ai văzut? o întrebă mama uitându-se la ea puțin

speriată.

— Mama… Sunt sigură că-i el. E Jan! Amândouă se ridicară şi merseră în grabă la uşă.

— Cred că ai dreptate, Grietje! Dar nu-ți fie frică. Nu cred că va mai trăda pe cineva vreodată. Săracul de el. Nu arată prea fericit.

În februarie şi în martie fusese în continuare frig, dar în aprilie adierea vântului linişti pământul. Florile de primăvară îndrăzniră să-şi scoată căpşoarele, iar câmpiile şi copacii înverziră din nou. Gheața se topise datorită căldurii, iar oamenii se bucurau de sosirea primăverii.

De multe ori noaptea, Grietje stătea întinsă pe pat câteva ore şi se gândea: *Ce să fac, Doamne? Pare să fie în continuare plin de ură. Cum aş putea să-i dau scrisoarea? O va crede? Ce va face cu ea?*

În cele din urmă, într-o dimineață de primăvară, se ridică de pe genunchi şi scoase scrisoarea. *Trebuie să i-o dau. Nu pot să o păstrez la mine la nesfârşit. Doamne, Te rog să mă ajuți!*

Se duse acasă la familia care avea grijă de el, dar Jan nu era acolo. Grietje se îndreptă înapoi spre casă. Nu avea de gând să hoinărească prin Dokkum pentru a-l căuta pe trădătorul ei şi al lui Margriete. Oftă. Îi era greu să nu nutrească sentimente de ură față de cel care era ucigaşul indirect al lui Margriete şi foarte aproape să fi fost şi al ei.

În spatele ei se auziră paşi. Grietje îi ignoră. Trebuia să ajungă înapoi acasă, înainte ca persoana care nu trebuie să o recunoască. Aproape că îi venea să se dojenească pentru că se aventurase într-o asemenea misiune.

Zgomotul se auzea din ce în ce mai aproape. Oricine ar fi fost în curând avea să o ajungă. Grietje mări pasul; cel din spatele ei mări şi el pasul. Grietje simți un nod în gât, iar inima îi bătea cu putere. O urmărea? îndrăzni să se întoarcă şi să privească în spate, când se împiedică şi aproape căzu. Era Jan! Oare o va pârî? încetini pasul, dar de data asta Jan continuă să meargă repede şi o depăşi.

Grietje se forță să deschidă gura. Acum sau niciodată. Limba parcă i se împleticea în gură.

— Jan! îl strigă ea încet.

El se întoarse dintr-odată. Grietje îi analiză cu teamă expresia feței. Încă mai era plin de amărăciune? Oare o va trăda? Sau pur şi simplu nu o va băga în seamă? Grietje scoase scrisoarea prețioasă din buzunar. Ce conținut deosebit avea acea scrisoare!

— Am o scrisoare pentru tine!

El îşi târâi picioarele până la ea. Când văzu că se apropie, primul ei impuls a fost să o ia la fugă. Îi întinse scrisoarea. *Dar dacă pur şi simplu o va rupe în bucăți?* Lacrimile îi inundară ochii:

— Te rog să mă crezi! Nu este o păcăleală! îi spuse ea simplu şi după aceea se întoarse şi plecă.

Jan se uită la scrisoare şi pipăi sigiliul. Apoi analiză hârtia care se îngălbenise în decursul anilor. Aproape fără niciun interes, o întoarse pe spate şi văzu scrisul abia descifrabil: „Către unicul meu fiu". După ce citi în gând, tresări şi nu-i venea a crede.

Se întoarse şi se uită după Grietje, dar ea mergea mai departe. *Era posibil ca scrisoarea aceasta să fie de la mama lui adevărata?* Băiatul se grăbi să iasă din aglomerația din oraş, se aşeză sub un copac, rupse sigiliul şi începu să citească.

Capitolul

Paradisul promis

După ce se lăsă seara peste Dokkum, Grietje plecă de acasă. Ultima dată, când participase la o întâlnire a anabaptiştilor în Friesland, fusese cu aproape un an în urmă. Luna strălucea luminându-i cărarea atât de bine cunoscută. Se grăbea să ajungă la poiana din pădure. Abia putea auzi câteva glasuri înăbuşite slăvindu-L pe Dumnezeu prin cântare.

Atâtea lucruri avuseseră loc de când s-a întâlnit ultima dată cu credincioşii de aici! Lacrimi şi încercări, bucurii şi

necazuri… fugă, case şi reîntâlniri… Din instinct, Grietje îşi ridică privirea înspre cerul luminos.

Îți mulțumesc, Doamne, că m-ai ajutat şi am ajuns înapoi acasă cu bine!

Se duse repede la marginea cercului şi se aşeză pe pământ, lângă un copac. Deşi fețele le erau acoperite de umbra pădurii, totuşi îi recunoscu pe unul sau doi dintre ei. Grietje sorbea fiecare cuvânt din predică şi cânta din toată inima împreună cu cei de aici. Chiar înainte de încheierea întâlnirii, bărbatul care predicase se ridică din nou în picioare şi spuse încet:

— În seara aceasta avem printre noi un tânăr care a cerut să fie botezat pe baza mărturisirii credinței lui!

Cei care se pregătiseră de plecare, se aşezară din nou şi întreaga adunare aştepta cu încordare.

Un băiat, în jur de vreo optsprezece ani, se ridică în picioare emoționat. Grietje încerca să desluşească prin lumina slabă cine era, dar nu-l recunoscu. Totuşi, i se părea cunoscut.

— Cine e? o întrebă ea în şoapta pe o femeie de lângă ea. Un murmur de uimire şi remarci cuprinse întreg grupul.

— EJan!

— Da, el e! Jan van Aernem, băiatul care…

Nu mai era nevoie de nicio explicație. Toți ştiau.

Grietje abia dacă auzea ceva din mărturia lui Jan. Era uluită de întorsătura bruscă pe care o luaseră lucrurile. Dar dacă încerca doar să-i păcălească pentru a obține mai multe informații? S-a mai întâmplat aşa şi în alte oraşe. Dar stai, ce spune el?

— Am făcut lucruri cumplite şi vreau să vă rog să faceți un lucru foarte greu. Vă rog să mă iertați. Ştiu că nu merit; am fost cauza morții unei fete pe care mulți dintre voi ați cunoscut-o şi ați iubit-o. Acea faptă m-a urmărit încontinuu de atunci. Nu am găsit nicio împlinire în ceea ce am făcut. Numai vină şi teamă, chiar dacă pe atunci eram împotriva principiilor lui Margriete. Unii dintre voi ştiți că am primit o

scrisoare. Era veche de cincisprezece ani, scrisă de mama mea în închisoare. Mi-a spus lucruri la care nu m-am gândit niciodată şi a fost picătura care a umplut paharul. Niciodată nu aş putea să dau înapoi şi să repar crimele pe care le-am comis, dar cred că, în nemăsurata Lui milă, Dumnezeu m-a iertat.

Grietje asculta copleşită, încercând să înţeleagă. Oare era acelaşi băiat care înainte o disprețuise şi îşi bătuse joc de ea de nenumărate ori? Părea într-adevăr sincer. Îşi răsuci mâinile în poală.

Doamne Iisuse, Te rog să mă ajuți să-l iert pe deplin, cum şi Tu m-ai iertat pe mineiăjută-mă să uit ce a făcut.

Celor prezenți aproape că nu le venea să creadă că Jan era cel care îngenunchease să fie botezat. Într-adevăr, era un tânăr transformat.

Când toți au început să şuşotească între ei, Grietje fost şocată să vadă că Jan se îndreaptă în direcția ei. Încercă să fugă pe furiş, dar era prea târziu.

— Grietje! spuse el cu un glas răguşit şi privind-o direct în ochi. Vreau să-ți spun că-mi pare rău pentru ce ți-am făcut ție… şi lui Margriete. Ştiu că ați fost apropiate! adăugă el şi lacrimile îi inundară ochii.

Grietje ezită. Dusă pe gânduri, strivea o frunză cu vârful de la pantofi. Înaintea ei se perindau secvențe din închisoare… interogatoriile interminabile… teamă… procesul… sentința… Margriete lângă canal în ultimele momente din viața ei… fuga în sud… despărțire… durere…

Şi toate astea din *cauza* lui.

Mâinile îi erau reci; tăcerea era apăsătoare. Făcu un efort ca să-şi ridice privirea şi să-l privească în ochi:

— Te iert! şopti ea.

În acel moment simți puterea şi harul lui Dumnezeu umplându-i inima.

— Mă bucur mult pentru tine, Jan… Dumnezeu să te binecuvânteze!

A doua zi, în zori, Grietje ieşi pe uşă şi se îndreptă încet

înspre zidurile oraşului. Vrea să fie singură pentru a medita şi pentru a petrece timp în rugăciune.

Soarele de primăvară abia răsărea, ca o minge roşiatică deasupra liniei de la orizont, colorând mugurii şi florile

În nuanțe de roz şi auriu. Iarba era proaspătă şi moale, iar picăturile de rouă o făceau să sclipească.

Timpul trecu foarte repede şi în curând ajunse la Leeuwarden. Era dusă pe gânduri, iar aerul de primăvară îi răcorea fața. În tăcere, Grietje se apropie de locul unde fusese martirizată Margriete şi se aşează pe iarbă. Un timp îndelungat privi apa murdară, iar apoi începu să plângă.

— Dar, reuşi ea să rostească în şoaptă, moartea lui Margriete a adus două suflete în împărăția lui Dumnezeu şi le-a cercetat pe multe altele. Chiar dacă suntem persecutați, El nu ne părăseşte. Şi, indiferent de ce am suferi aici, în prezența Lui găsim bucurie deplină. Într-o zi o voi revedea pe Margriete în cer cu Domnul Iisus Cel înviat. Cu siguranță merită să plăteşti prețul pentru o asemenea nădejde!

Paşi spre mântuire

Biblia spune că noi toți am păcătuit şi suntem lipsiți de slava lui Dumnezeu. (Romani 3:23) Noi păcătuim datorită naturii noastre păcătoase moştenite de la Adam. El a păcătuit pentru prima dată în Grădina Edenului. Această natură păcătoasă ne desparte pe noi de Dumnezeu.

Însă Dumnezeu a pregătit o cale de a ne întoarce la El prin singurul Său Fiu, Domnul Iisus Hristos, Cel care a devenit Mielul fără cusur, care a fost junghiat la întemeierea lumii. „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea că a dat pe singurul Lui Fiu pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veşnică". (Ioan 3:16)

Pentru a fi împăcat cu Dumnezeu şi pentru a experimenta viața, şi nu moartea şi pentru a ajunge în rai, şi nu în iad (Deuteronom 30:19), noi trebuie să ne pocăim de păcatele noastre şi să credem în Fiul lui Dumnezeu, Domnul Iisus Hristos. (Romani 6:23; 6:16)

Când ne pocăim sincer de păcatele noastre (Faptele

Apostolilor 2:38; 3:19; 17:30) şi îl primim pe Domnul Iisus Hristos ca Mântuitor personal, Dumnezeu ne dă mântuirea prin harul Său, iar noi suntem născuți din nou. „Dacă mărturiseşti deci cu gura ta pe Iisus ca Domn şi dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mântuit”. (Romani 10:9) „Căci prin har ați fost mântuiți, prin credință.

Şi aceasta nu vine de la voi, ci este darul lui Dumnezeu”. (Efeseni 2:8)

După ce suntem născuți din nou prin Domnul Iisus Hristos, trebuie să ne botezăm şi să avem grijă să nu ne mai întoarcem la vechile păcate, deoarece suntem făpturi noi. (vezi 2 Corinteni 5:17)

Domnul Iisus Hristos a spus: „Cine are poruncile Mele şi le păzeşte, acela Mă iubeşte; şi cine Mă iubeşte, va fi iubit de Tatăl Meu. Eu îl voi iubi, şi Mă voi arăta lui”. (Ioan 14:21) De asemenea este important să facem parte dintr-un grup de creştini dedicați pentru a ne întări şi pentru a creşte în umblarea noastră cu Dumnezeu, (vezi 1 Ioan 1:7)

Bucură-te de viața noua în Hristos şi îl credincios ca să creşti în credință, (vezi 1 Ioan 2:3; Romani 6:13; Apocalipsa 2:10 b)

Alte cărți apărute prin Asociația Internațională Christian Aid Ministries

Adu singur răscumpărarea
Ancora speranței
Calea pe care şi-a ales-o
Chemarea nordului
Căutările contrabandistului
Chinurile dragostei
Copiii beţivanului
Dincolo de instinct
Evadări palpitante în noapte
Felinarul lui Lewis
Iudita întâmplări din viața misionarilor în aşteptarea zorilor
Nicidecum părăsiți
Povestea Sarei Whitcher

Vreau să mor în Irlanda

Pentru corespondență şi alte comenzi adresați-vă la: Asociația Internațională Christian Aid Ministries
O.P.l, Gh. P.l, C.P.l
Suceava 720300 România
Tel: 0230/533032 Email: infoicamro. Org